

Lijahona

Tri stvari na kojima uvijek možemo biti zahvalni

stranica 12

Prepoznavanje i rješavanje
zlostavljanja,
stranice 5, 18

Pronalaženje odgovora
u dan obmane,
stranica 24

Kako nam naša sastajališta
pomažu u našem štovanju,
stranica 38

CRKVA JE
OVDJE

Busan

Južna Kor



eja

Busan je dom jednog od 12 kolčića u Južnoj Koreji. Sjedište misije nalazi se u Busanu. Ovo su neke činjenice o Crkvi u Južnoj Koreji:

članova —  **88 418**

 **12** kolčića, 5 okruga, 4 misije

kongregacije —  **103**

18  centara za obiteljsku povijest

hram (Seul) —  **1**

1956. prvi službeni misionari

1967. Mormonova knjiga prvi put tiskana na korejskom

1973. uspostavljen prvi kolčić

1985. posvećen hram u Seulu

1991. milijunti primjerak Mormonove knjige na korejskom

2020. Južnokorejski zbor pridružuje se u videozapisu za posljednju pjesmu na Općem saboru u travnju.



FOTOGRAFIJA: GETTY IMAGES

Posluživanje
kroz Program
Djeca i mladi
8



Srca probodena
dubokim ranama:
Razumijevanje zlo-
stavljanja u obitelji
Jason B. Whiting
18



Apostoli
iznose
poruke
nade
12



Stajati na stijeni objave
starješina Lawrence E. Corbridge
24

Sprečavanje zlostavljanja

U zdravim odnosima ljudi se ispričavaju za svoje neljubazne riječi i djela i oslanjaju se na pomirbenu snagu našeg Spasitelja da im pomogne popraviti se i pokajati se. Ali u nezdravim situacijama ljudi se nastavljaju odnositi prema drugima neljubazno i ti odnosi mogu postati zlostavljajući.

»[Zlostavljanju i drugim] takvim prijestupima nema mjesta u kraljevstvu Božjem«, podučio je predsjednik Russell M. Nelson (»Duhovna blaga«, Opći sabor, listopad 2019.). Nekoliko članaka crkvenih časopisa ovoga mjeseca pomoći će nam prepoznati i rješavati zlostavljanje:

- U mojem članku na stranici 18, govorim o karakteristikama zlostavljanja i utvrđujem neke izvore koji će pomoći vama ili ljudima koje poznajete prepoznati zlostavljajuće odnose i pronaći iscjeljenje.
- Na stranici 58 tinejdžerica iznosi svoje iskustvo kako je bila seksualno zlostavljana kao dijete i kako je uspjela pronaći hrabrost i snagu da progovori o tome i potraži pomoć od odraslih osoba od povjerenja i Spasitelja.

- U časopisu *Prijatelj* od ovog mjeseca, na stranici F12, možete pronaći aktivnost pisanja kao pomoć u raspravi s vašom djecom o tome »kako reći ne«. Razmotrite upotrijebiti ovu aktivnost kao temelj za lekciju na kućnoj večeri o sprječavanju zlostavljanja.
- Emocionalno zlostavljanje može biti jednako štetno kao druge vrste zlostavljanja. Pročitajte članak »Prepoznavanje emocionalnog zlostavljanja« u digitalnom izdanju ovog broja časopisa kako biste otkrili pet znakova upozorenja te kako pronaći pomoć.

Ako ste bili povrijeđeni, možete se okrenuti Bogu radi vodstva i iscjeljenja i također tražiti pomoć od osoba od povjerenja. Gospodin razumije što osjećamo i on će nas voditi prema sigurnosti i radosti kada se okrenemo njemu.

Nadam se da ćemo svi osjećati Božju ljubav i posezati prema njemu svaki dan.

dr. sc. Jason Whiting
Škola obiteljskog života na Sveučilištu Brigham Young

Sadržaj

5 Svjesnost o zlostavljanju 🕒

6 Prikazi vjere 🕒

Sakiusa i Salote Maiwiriwiri

Bračni par Maiwiriwiri živi svoj život s radošću i svrhom svaki dan, iako im je dvoje djece preminulo.

8 Načela posluživanja

Posluživanje kroz Program Djeca i mladi

Ne morate biti mladi od 18 godina kako biste koristili program Djeca i mladi da vam pomogne u vašim naporima posluživanja.

12 Apostoli iznose poruke nade

Kako ostati blizu Bogu, posluživati u ljubavi i strpljivo se kretati naprijed tijekom pandemije

18 Srca probodena dubokim ranama: Razumijevanje zlostavljanja u obitelji

Jason B. Whiting

Prepoznajte pet uzoraka zlostavljanja i pronađite nadu i iscjeljenje.

24 Stajati na stijeni objave

starješina Lawrence E. Corbridge

Potraga za istinom počinje s pronalaženjem odgovora na primarna pitanja.

30 Glasovi svetaca posljednjih dana 🕒

Obitelj pronalazi mir i radost u hramu; slagalica omogućava iscjeljenje; mladić dobiva drugu priliku pročitati Mormonovu knjigu; mladić shvaća svrhu svog krštenja.

34 Dođi i slijedi me: Mormonova knjiga 📖 🕒

Ovi tjedni članci mogu podržati vaše proučavanje Mormonove knjige ovaj mjesec.

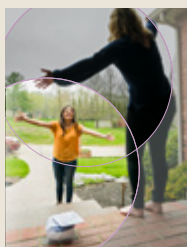
38 Sastajališta – mjesta pobožnosti i bogoštovlja

biskup Dean M. Davies

Vaše je sastajalište sveto mjesto koje može pružiti mnoge prilike da osjećate Duha snažnije u svom životu.

🕒 Za brzo čitanje

📖 *Dođi i slijedi me*: Podrška



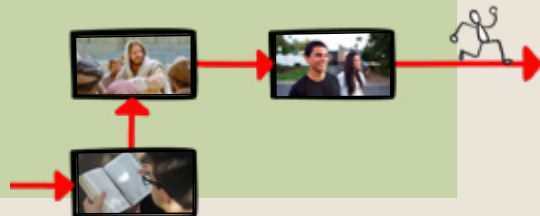
Na koricama
Fotografija: Getty Images

Odsjeci

MLADE odrasle osobe

44

Ovisnost može biti lanac koji nas ograničava. Možemo **pronaći slobodu kada posežemo prema našem Spasitelju** koji nas voli čak i u našim slabostima i borbama.



Mladi

52

Bilo da se mučite sa svakodnevnim služenjem, iscjeljenjem od zlostavljanja, mentalnim zdravljem, ili samo izgovaranjem punog naziva Crkve, **niste sami**.



Djeca

Prijatelj

Naučite o **desetini** i kako pomoći svojoj obitelji **živjeti sretnije**.



ČLANCI SAMO U DIGITALNOM IZDANJU ZA LISTOPAD

37 različitih načina za proučavanje
Svetih pisama

Marissa Widdison

Ako vam čitanje nije baš najdraže, umjesto toga pokušajte proučavati evanđelje na jedan od ovih načina.

Prepoznavanje emocionalnog
zlostavljanja

Nanon Talley

Savjetnica u Obiteljskim službama iznosi kako prepoznati i rješavati emocionalno zlostavljanje u vašim odnosima.

SAZNAJTE VIŠE

U aplikaciji Evandeoska knjižnica ili na stranici liahona.ChurchofJesusChrist.org možete:

- pronaći trenutno izdanje;
- otkriti sadržaj samo u digitalnom izdanju;
- pretražiti prethodna izdanja;
- predati svoje priče i povratne informacije;
- pretplatiti se ili darovati pretplatu;
- poboljšati proučavanje s digitalnim alatima;
- podijeliti omiljene članke i videozapise;
- preuzeti ili ispisati članke;
- slušati svoje omiljene članke.

KONTAKTIRAJTE NAS

Pošaljite svoja pitanja i povratne informacije na adresu liahona@ChurchofJesusChrist.org.

Predajte svoje priče putem stranice liahona.ChurchofJesusChrist.org ili ih pošaljite poštom na adresu:

Liahona, flr. 23

50 E. North Temple Street

Salt Lake City, UT 84150-0023, USA

LISTOPAD 2020., SV. 19, BR. 2
LIAHONA 16725 119

Međunarodni časopis Crkve Isusa Krista svetaca posljednjih dana

Prvo predsjedništvo: Russell M. Nelson, Dallin H. Oaks, Henry B. Eyring

Zbor Dvanaestorice apostola: M. Russell Ballard, Jeffrey R. Holland, Dieter F. Uchtdorf, David A. Bednar, Quentin L. Cook, D. Todd Christofferson, Neil L. Andersen, Ronald A. Rasband, Gary E. Stevenson, Dale G. Renlund, Gerrit W. Gong, Ulisses Soares

Urednik: Randy D. Funk

Savjetnici: Becky Craven, Sharon Eubank, Cristina B. Franco, Walter F. González, Larry S. Kacher, Jan E. Newman, Adrián Ochoa, Michael T. Ringwood, Vern P. Stanfil

Glavni direktor: Richard I. Heaton

Direktor crkvenih časopisa: Allan R. Loyborg

Poslovni upravitelj: Garff Cannon

Glavni urednik: Adam C. Olson

Pomoćnik glavnog urednika: Ryan Carr

Pomoćnik u izdavaštvu: Enish C. Dávila

Tekst i uređivanje: David Dickson, David A. Edwards, Matthew D. Flitton, Garrett H. Garff, Jon Ryan Jensen, Aaron Johnston, Charlotte Larcabal, Michael R. Morris,

Eric B. Murdock, Joshua J. Perkey, Jan Pinborough, Richard M. Romney, Mindy Selu, Lori Fuller Sosa, Chakell Wardleigh, Marissa Widdison

Umjetnički direktor: Tadd R. Peterson

Dizajn: Jeanette Andrews, Fay P. Andrus, Mandie Bentley, C. Kimball Bott, Thomas Child, Joshua Dennis, David Green, Colleen Hinckley, Eric P. Johnsen, Susan Lofgren, Scott M. Mooy, Aleni Regehr, Mark W. Robison, K. Nicole Walkenhorst

Koordinatorica za intelektualno vlasništvo: Collette Nebeker Aune

Voditeljica produkcije: Ammon Harris

Produkcija: Ira Glen Adair, Julie Burdett, José Chavez, Bryan W. Gygi, Ginny J. Nilson, Marissa M. Smith

Grafička priprema: Joshua Dennis, Ammon Harris

Direktor tiska: Steven T. Lewis

Direktor distribucije: Nelson Gonzalez

Distribucija: Corporation of the Presiding Bishop of The Church of Jesus Christ of Latter-day Saints Steinmühlstrasse 16, 61352 Bad Homburg v.d.H., Njemačka

Podaci o pretplati:

Za pretplatu ili promjenu adrese molimo vas kontaktirati Službu za kupce
Besplatni telefon: 0800 2950 2950

Tel.: +49 (0) 6172 4928 33/34

E-pošta: orderseu@ChurchofJesusChrist.org

Online: store.ChurchofJesusChrist.org

Cijena jednogodišnje pretplate: 4,65 kn za Hrvatsku i 0,53 eura za Crnu Goru

Tekstove i pitanja šaljite na Liahona, Room 2420, 50 East North Temple Street, Salt Lake City, UT 84150-0024, USA; ili e-mail: liahona@ChurchofJesusChrist.org.

Liahona (pojam iz Mormonove knjige koji znači »kompas« ili »usmjerivač«) izdaje se na albanskom, armenskom, bislama, bugarskom, kambodžanskom, cebuano, kineskom, kineskom (pojednostavljenom), hrvatskom, češkom, danskom, nizozemskom, engleskom, estonskom, fidižjskom, finskom, francuskom, njemačkom, grčkom, mađarskom, islandskom, indonezijskom, talijanskom, japanskom, kiribati, korejskom, letonskom, litvanskom, malagaškom, maršalskom, mongolskom, norveškom, poljskom, portugalskom, rumunjskom, ruskom, samoanskom, slovenskom, svahili, španjolskom, švedskom, tagaloškom, tahićanskom, tajskom, tongan, ukrajinskom, urdu i vijetnamskom jeziku. (Učestalost izdanja ovisi o jeziku.)

© 2020 Intellectual Reserve, Inc. All rights reserved. Tiskano u Njemačkoj.

Podaci o autorskim pravima: Osim ako to nije drugačije navedeno, pojedinci mogu umnažati materijal iz Lijahone za osobnu ili nekomercijalnu upotrebu (uključujući i crkvene pozive). To pravo

može se opozvati bilo kada. Slikovni se materijal ne može umnažati ako su uz umjetničko djelo navedena ograničenja. Sva pitanja o autorskim pravima upućuju se Uredu za intelektualno vlasništvo, 50 E. North Temple St., FL 13, Salt Lake City, UT 84150, USA; email: cor-intellectualproperty@ChurchofJesusChrist.org.

For Readers in the United States and Canada:

October 2020 Vol. 19 No. 2. LIAHONA (USPS 311-480) Croatian (ISSN 1538-4543) is published twice a year (April and October) by The Church of Jesus Christ of Latter-day Saints, 50 East North Temple Street, Salt Lake City, UT 84150. USA subscription price is \$2.00 per year; Canada, \$2.40 plus applicable taxes. Periodicals Postage Paid at Salt Lake City, Utah. Sixty days' notice required for change of address. Include address label from a recent issue; old and new address must be included. Send USA and Canadian subscriptions to Salt Lake Distribution Center at address below. Subscription help line: 1-800-537-5971. Credit card orders (Visa, MasterCard, American Express) may be taken by phone. (Canada Poste Information: Publication Agreement #40017431)

POSTMASTER: Send all UAA to CFS (see DMM 507.1.5.2). NONPOSTAL AND MILITARY FACILITIES: Send address changes to Distribution Services, Church Magazines, P.O. Box 26368, Salt Lake City, UT 84126-0368, USA.



SVJESNOST O ZLOSTAVLJANJU



Iako se svi nadamo da će svi biti tretirani s poštovanjem, neki ljudi nastoje povrijediti druge, kontrolirati ih ili manipulirati njima. Takvo štetno ponašanje zove se zlostavljanje. Ono je u suprotnosti s evanđeljem Isusa Krista koje nas podučava da se međusobno volimo i odnosimo prema drugima kako bismo htjeli da se drugi odnose prema nama (vidi Matej 7:12; Ivan 13:34; Nauk i savezi 121:36–37).

Žrtve obično zlostavljaju oni koji ih poznaju.

Prijestupnik može biti srodnik ili netko koga su ranije upoznali. Time se ne predlaže da bismo se trebali brinuti zbog svih koje poznajemo, ali možemo obraćati pažnju – i podučavati svoju djecu da obraćaju pažnju – na četiri preostala znaka.

Prijestupnici često traže ranjive.

Oni traže one koji možda ne mogu dati priistanak ili se sami braniti.

ZLOSTAVLJANJE IMA NEKE UOBIČAJENE ZNAKOVE. SLIJEDI NJIH PET NA KOJE PAZITI RADI POMOĆI U SPREČAVANJU ILI ZAUSTAVLJANJU ZLOSTAVLJANJA:



Prijestupnici često nastoje izolirati žrtve.

Uporabom izoliranja ili prijetnji, oni često nastoje spriječiti žrtvu u traženju pomoći.

Prijestupnici često započinju kršenjem ograničenja.

Zlostavljanje se događa kada prema drugima dođe do ozbiljnog kršenja granica prikladnog ponašanja i načina govora. Prijestupnici mogu u potpunosti zanemariti ograničenja ili početi manjim prekršajima kako bi destabilizirali žrtvu.

Prijestupnici mogu postupno nastojati uspostaviti povjerenje prije zlostavljanja.

To je poznato kao vrbovanje (»grooming«) i često se događa mladima i djeci. Ponašanje koje odgovara vrbovanju može uključivati zahtijevanje vremena nasamo s djetetom, poticanje tajnosti, razgovaranje o seksualnim temama, pokazivanje pornografije ili započinjanje fizičkog kontakta s djetetom.



Sakiusa i Salote Maiwiriwiri

Suva, Fidži



Jedva sam mogao povjerovati miru i sreći koje sam pronašao u domu Maiwiriwiriwiri. Iako im je preminulo dvoje djece, oni žive svoje živote s radošću i svrhom svaki dan.

LESLIE NILSSON, FOTOGRAF

Salote:

Dvije godine nakon što je naš sin Esa preminuo od raka pluća, naša je kći Esalynn preminula od meningitisa. U hramu sam osjetila snažan poticaj da razgovaram sa starijom sestrom misionarkom ondje koja je također izgubila dvoje djece prije više godina. Ona mi je rekla: »Učinite li svoj dom svetim mjestom, moći ćete osjećati nazočnost svoje djece ondje.«

To je postao naš cilj. Sve što radimo ima svrhu da učinimo svoj dom svetim mjestom. Želimo ih osjećati blizu.

Sakiusa:

Iskustvo gubitka Ese i Esalynn naposljetku je zbližilo našu obitelj. Savjetujemo se zajedno s našom drugom djecom. Idemo u hram kao obitelj. Živimo naše živote što jednostavnije možemo i biramo zahvalnost svaki dan. Dok razgovaramo o tome što znači biti zapečaćeni kao obitelj u hramu, to pečaćenje postaje živo u nama. I kroz sve to, mi zaista osjećamo nazočnost naše djece.

OTKRIJTE VIŠE

Pogledajte više o putovanju vjere Sakiusa i Salote, uključujući dodatne fotografije, u verziji ovog članka na internetu ili u aplikaciji Evandeoska knjižnica na stranici ChurchofJesusChrist.org/go/10206.

Starješina Ronald A. Rasband iznosi kako možemo utvrditi svoje domove da budu mjesta ljubavi i duhovne zaštite na stranici ChurchofJesusChrist.org/go/10207.

Načela posluživanja

POSLUŽIVANJE KROZ PROGRAM DJECA I MLADI

*Pozivanje drugih da rastu i pomaganje njima
na tom putu temelj je posluživanja.*

Mogućnosti su obilne za posluživanje kroz Program Djeca i mladi. Možda imate svoju djecu ili mlade kod kuće. Možda ste vođa u programu ili poslužujete obiteljima s djecom i mladima. Ili možda *tek poznajete* neku djecu i mlade (to bi trebalo pokriti baš svakoga od nas). Kakva god bila vaša situacija, postoji mnogo načina za korištenje programa ili njegovih načela za blagoslivljanje života drugih.

Naše zajedničko razvijanje

U srcu programa Djeca i mladi usmjerenje je na svakodnevno nastojanje da postanemo više poput Spasitelja, koji je savršeno posluživao. Mnogi od onih koji su sudjelovali u programu naučili su da što više napreduješ

u različitim područjima svog života, bolje si opremljen pomagati ili posluživati drugima.

Ali s programom Djeca i mladi, blagoslivljanje drugih ne mora čekati dok ne naučite nešto. Sam čin učenja daje mogućnosti za posluživanje.

Za mladića imenom Prophet koji živi u Gani, postavljanje cilja u programu Djeca i mladi da nauči svirati klavir bilo je tek početak. »Moj je cilj također pomoći drugim ljudima znati ono što ja učim«, kaže Prophet.

Iako nije još učitelj, njegov je cilj već izrastao u nešto puno veće nego što je ikada zamislilo. Sada ima 50 polaznika koji uz Propheta

pohađaju satove klavira u sastajalištu. A tko to podučava Propheta i tih 50 drugih polaznika? Alexander M. i Kelvin M., obojica u dobi od 13 godina. »Želimo iskazati čine ljubaznosti drugim ljudima«, kaže Kelvin.

Tri dana tjedno dvojica mladića podučavaju sve koji dođu učiti temeljne lekcije klavira besplatno. Postojala je

dodatna korist od lekcija klavira. Nekoliko je polaznika koji su upoznali Crkvu kroz lekcije klavira kasnije učilo o evanđelju i odlučili su biti kršteni.

Dok ulažemo napore da se poboljšamo, možemo posluživati drugima pozivajući ih da nam se pridruže.



FOTOGRAFIJA: ISAAC DARKO-ACHEAMPONG



FOTOGRAFIJA: ALEXANDER K. BOATENG



Pobjednički recept za posluživanje

Kao predsjednica Male škole u kolčiću, Sabrina Simões Deus Augusto iz Curitiba u Brazilu vidjela je kako aspekti programa vezano za osobni razvoj blagoslivljaju djecu i mlade u njezinom kolčiću. Ali također je vidjela mnoge načine kako koristiti ono što je naučila o osobnom razvoju u svojim zaduženjima kao poslužiteljska sestra.

»Kada razvijem talent«, kaže sestra Augusto, »mogu upotrijebiti taj talent da blagoslovim nekoga kome poslužujem«.

Sestra Augusto podučila je jednu od sestara za koje je zadužena kako raditi čokoladne bombone. Ta sestra sada izrađuje i prodaje bombone kako bi pomogla nadopuniti dohodak svoje obitelji. »Više mjeseci kasnije bila sam blagoslovljena kada je druga sestra podučila mene kako izrađivati kruh od meda koji mogu prodavati«, kaže sestra Augusto. »Razvijanje i iznošenje naših talenata može međusobno blagosloviti živote i produbiti naše odnose kao poslužiteljske sestre.« ■

KAKO VAM PROGRAM DJECA I MLADI MOŽE POMOĆI POSLUŽIVATI?

1. Pozovite druge da sudjeluju u programu Djeca i mladi.

Možete pozvati obitelji djece i mladih kojima poslužujete da sudjeluju u programu Djeca i mladi. Mogli bi biti zainteresirani za sudjelovanje u aktivnostima, osobnom razvoju ili čak aspektima programa vezanim za proučavanje evanđelja. (Za više informacija o posluživanju kroz program *Dodji i slijedi me*, pogledajte »Ministering through Come, Follow Me«, u *Lijahoni* iz rujna 2020.)

2. Podržite njihove ciljeve.

Kao poslužiteljski brat ili sestra obiteljima s mladima, vi ste u prirodnom položaju podržati ciljeve na kojima možda rade u programu Djeca i mladi. Iako su njihovi ciljevi osobni, ako znate što ih zanima, možete ponuditi pomoć na razne načine. To može uzeti oblik pronalaženja pribora za umjetnost koji traže, služenja kao sudac u njihovom izrađivanju kolača ili postajanja mentorom u području u kojem imate znanje. Zna li kako promijeniti ulje u automobilu? Popraviti poderanu odjeću? Jeste li stručnjak u intervjuiranju za posao? Možete ponuditi da ćete podijeliti znanje ili vještine koje imate ako ih to zanima.

3. Pozovite druge da budu dio vašeg osobnog razvoja.

Osobni razvoj nije rezerviran za djecu i mlade. Možete i sami sudjelovati u programu bez obzira na vašu dob. Dok provodite vrijeme poboljšavajući se u duhovnim, društvenim, fizičkim i intelektualnim područjima svog života, bit ćete bolje pripremljeni posluživati pojedincima, bez obzira koga sretnete. I poput Propheta u Gani, možete blagosloviti druge pozivajući ih da sudjeluju s vama, bilo da je to organiziranje satova klavira, odlazak na tečajeve vježbanja ili zajedničko učenje jezika.

4. Učinite posluživanje ciljem.

Razmotrite provesti vrijeme svaki dan u posluživanju. To bi moglo značiti poslati SMS poruku ili svratiti da vidite kako stvari stoje ili dogovorite sastanak. To može uključivati uzimanje vremena kako biste stavili u kalendar rođendane onih kojima poslužujete ili ih slijedili na društvenim medijima kako biste otkrili što ih zanima ili što rade u zadnje vrijeme. Čak i uzimanje samo pet minuta da razmislite o tome što netko drugi treba može dovesti do nadahnutih ideja koje bi mogle stvoriti razliku.



JEDAN PO JEDAN

»Obilježje Gospodinove istinite i živuće Crkve uvijek će biti organizirani, usmjereni napor za posluživanjem pojedinoj djeci Božjoj i njihovim obiteljima. Budući da je ovo njegova Crkva, mi kao njegovi sluga posluživat ćemo pojedincu, baš kao i on.«

Predsjednik Russell M. Nelson,
»Posluživanje moću i vlašću Božjom«, *Lijahona*, svibanj 2018., 69.

IZNOSITE SVOJA ISKUSTVA

Pošaljite nam svoja iskustva kada ste posluživali ili je vama netko posluživao. Posjetite stranicu [ChurchofJesusChrist.org](https://www.ChurchofJesusChrist.org) i kliknite na »Submit an Article or Feedback«.

APOSTOLI IZNOSE poruke nade

Kao odgovor na širenje virusa diljem svijeta, vlasti zabranjuju javna okupljanja i provode karantene. Škole se zatvaraju, vjerski vođe otkazuju crkvene sastanke, a oni koji izlaze iz kuće moraju nositi maske radi zaštite.

Godina je 1919. i razbuktala pandemija gripe koja je počela godinu dana ranije oduzet će desetke milijuna života.¹ Novi prorok Crkve, predsjednik Heber J. Grant (1856. – 1945.), bio je odijeljen u studenom 1918., ali neće biti podržan do lipnja 1919. zato što je Opći sabor u travnju bio odgođen.

Tijekom njegovog službeništva nakon tih i drugih teških dana, predsjednik Grant dao je savjet prikladan za naše vrijeme kada je rekao: »Došli smo na ovu Zemlju steći znanje, mudrost i iskustvo, naučiti lekcije, trpjeti boli, izdržati iskušenja i ostvariti pobjede smrti.« Iz spoznaje koju je stekao kroz kušnju osobnog iskustva, dodao je: »Ja... znam da su u trenutku nevolje sveci posljednjih dana utješeni, blagoslovljeni i ohrabreni kao nijedan drugi narod!«²

U našem sadašnjem »trenutku nevolje« s novim koronavirusom, mi nalazimo utjehu i ohrabrenje u obnovljenom evanđelju Isusa Krista. Naša spoznaja da Nebeski Otac voli svoju djecu te da je pozvao proroke i apostole u naše vrijeme da nas vode kroz oluje smrtnosti veliki je blagoslov.

Kroz savjete iznesene tijekom nedavnih intervjuja, nekoliko članova Zbora dvanaestorice apostola podsjetilo nas je da možemo osjećati radost i gledati prema budućnosti s nadom bez obzira što se događa oko nas.³

*Vođe
Crkve
daju uvide
o tome kako
ostati blizu
Bogu, poslužiti
u ljubavi
i strpljivo se
kretati naprijed
tijekom
pandemije.*



Djelo napreduje

Starješina Bruce R. McConkie (1915. – 1985.) jednom je usporedio Crkvu s »velikom karavanom« koja se kreće naprijed unatoč protivljenju.⁴ Starješina David A. Bednar pripisuje stalno kretanje karavane naprijed nadahnutoj pripremi Crkve i njezinom iskustvu s protivljenjem.

»Niti jedna neposvećena ruka ne može zaustaviti napredovanje ovoga djela,⁵ i nikakva pandemija neće zaustaviti napredovanje ovoga djela«, rekao je. »Usred svih izazova s kojima se sada suočavamo noseći se s ovim virusom, djelo napreduje... Ne znamo koliko će trajati, ali nadvladat ćemo. I možda nećemo nastaviti naš prethodni obrazac života točno kako smo ga poznavali, ali mnoge od tih prilagodbi i promjena bit će veoma pozitivne.«

Starješina Quentin L. Cook rekao je da nadahnuta priprema Crkve uključuje takve pravodobne primjere kao naglasak na poštivanje šabata, osnaživanje zborova Melkisedekovog svećeništva i Potpornih društava, prelazak na posluživanje te uvođenje programa *Dodji i slijedi me*, videozapisa Book of Mormon videos i programa Djeca i mladi.

»Gledat ćemo unatrag na ovo vrijeme kao na temeljno vrijeme pripreme, a ne samo nešto što smo morali izdržati«, rekao je.

Predsjednik M. Russell Ballard, vršitelj dužnosti predsjednika Zbora dvanaestorice apostola, slaže se. Unatoč privremenom zatvaranju hramova i sastajališta, članovi Crkve imaju duhovne alate koje trebaju kako bi nastavili napredovati.

Predsjednik Ballard sjeća se kako se osjećao kad je došao kući iz crkve 7. prosinca 1941. i saznao da je napadnut Pearl Harbor i da će

Zatvaranja hramova »omogućuju čudesnu priliku da učimo više o istraživanju obiteljske povijesti, indeksiranju, te kako pripremiti jako puno imena za dan kada se vrata hramova ponovno otvore«.

– starješina David A. Bednar

Sjedinjene Države uskoro biti uvučene u Drugi svjetski rat. Poput mnogih ljudi danas, brinuo se zbog budućnosti i pitao se hoće li njegova budućnost biti izgubljena.

»Ali to se nije dogodilo«, rekao je. Baš kao što su slobodni narodi svijeta pobijedili u tom ratu, tako će svijet pobijediti u ratu protiv koronavirusa. »Sve će biti sasvim u redu kada okrenemo naša srca našem Ocu na Nebu i gledamo na njega i na Spasitelja kao Otkupitelja cijelog čovječanstva«, rekao je.

Još jedan način kako Crkva napreduje jest kroz njezine misionarske napore, koji odgovaraju na mijenjajuće okolnosti u svijetu. Starješina Dieter F. Uchtdorf rekao je da su crkveni vođe proučavali nove načine iznošenja evanđelja čak i prije nego što je COVID-19 počeo remetiti misionarski rad. To je remećenje uključivalo transportiranje tisuća misionara u njihove rodne zemlje, razrješenje nekih ranije i premještanje drugih.

»COVID-19 značajno je ubrzao naše razmišljanje o ovome i otvorio nam je oči«, rekao je. Kao rezultat, tehnologija i društveni mediji sada otvaraju vrata koja su prethodno bila zatvorena u ograđenim susjedstvima te nedostupnim domovima i stambenim zgradama.



»Misionarski rad nastaviti će napredovati unatoč pandemiji«, kaže starješina Uchtdorf. »Mi nastavljamo učiti kako poboljšati misionarski rad sada i za budućnost. Gospodin je obećao da će ubrzati svoje djelo za blagoslov sve Božje djece (vidi Nauk i savezi 88:73). Osjećam da smo baš usred ovog procesa dok proživljavamo ovo izazovno razdoblje. Naši su dragocjeni misionari pioniri našeg vremena, koji utiru put iznošenja poruke evanđelja na nove načine koji su primjereni našim okolnostima tako da će se Crkva Isusa Krista nastaviti 'kotrljati, sve dok ne ispuni cijelu zemlju'« (Nauk i savezi 65:2).

Nove mogućnosti za iznošenje evanđelja nisu ono jedino što se otvara. Srca se također otvaraju zato što teška vremena često čine ljude poniznima i okreću ih prema Bogu, kaže starješina D. Todd Christofferson

»Malo su otvoreniji prema razmišljanju: 'Možda trebam nešto više od svog bankovnog računa. Možda ima više toga u životu od onoga što sam proživio', kaže on.

Starješina Christofferson potiče članove Crkve da traže misionarske prilike, kao iznošenje poruka i memova povezanih s evanđeljem preko društvenih medija, komuniciranje s cjelodnevnim misionarima o pomaganju u druženju s ljudima koje podučavaju preko interneta te ostajanje u vezi s ljudima koje ne mogu često posjećivati.

Socijalno distanciranje i duhovno distanciranje

Još jedan način kako Crkva napreduje jest kroz duhovni odgovor svetaca posljednjih dana na vremenite izazove poput bolesti COVID-19. Za našu fizičku zaštitu, mi povećavamo našu fizičku distancu od drugih, ali za našu duhovnu zaštitu, mi se približavamo

našem Ocu na Nebu i njegovom Sinu. Pandemija bolesti COVID-19 dala je mnogim članovima Crkve više prilika da povećaju svoju duhovnu zaštitu slijedeći savjet predsjednika Russella M. Nelsona da čuju Gospodina.

»Naš Otac zna da, kada smo okruženi nesigurnošću i strahom, ono što će nam najviše pomoći jest da čujemo njegovog Sina«, rekao je predsjednik Nelson tijekom Općeg sabora u travnju 2020. Dodao je: »Dok nastojimo biti učenici Isusa Krista, naša nastojanja da *ga čujemo* trebaju uvijek biti hotimična. Potrebno je svjesno i dosljedno nastojanje da se ispuni naš svakodnevni život njegovim riječima, njegovim naučavanjima, njegovim istinama.«⁶

Iako nam nije draga obustava crkvenih sastanaka, zatvaranje hramova ili gubitak poslova, provođenje više vremena kod kuće daje nam »priliku da razmislimo o buđenju pred Bogom« (vidi Alma 5:7), kaže starješina Cook. »Možda nedavni događaji mogu biti duhovna budilica koja nas usmjeruje na one stvari koje su najvažnije. Ako je tako, bit će veliki blagoslov u ovom razdoblju usredotočiti se na stvari koje možemo usavršiti u našem životu te kako možemo blagosloviti živote drugih kada se budimo pred Bogom i napredujemo na putu saveza.«

Starješina Jeffrey R. Holland dodao je: »Takva nas vremena pozivaju da pogledamo u naše duše kako bismo vidjeli svidja li nam se što vidimo ondje. Tada razmišljamo o tome tko smo zaista i što je zaista važno.«

Takva nas vremena također pozivaju da povećamo našu vjeru, služenje i zahvalnost, potičući nas da »razmotrimo našu ovisnost o Bogu i njegove blagoslove koje tako često olako shvaćamo«, kaže starješina Holland.

»Dugujemo našem Ocu na Nebu da budemo malo zahvalniji i malo skloniji sjećati se koliko je problema riješeno zbog Boga, anđela, obećanja u savezu i molitve.«

U središtu je naše zahvalnosti blagoslov sjećanja »kako milosrdan Gospod bijaše djeci ljudskoj od stvaranja Adama pa sve do [ovoga] vremena« (Moroni 10:3). Članovi Zbora dvanaestorice rekli su da kad se god od nas traži da se »sklonimo na jednom mjestu«, možemo slijediti primjer Nefija i Alme, sjećajući se da će nas onaj »u koga se uzda[mo]«, Spasitelj Isus Krist, »još izbavljati« (2 Nefi 4:19; Alma 36:27). I možemo se sjećati, kao što je apostol Pavao podučavao, da nas ništa ne može »rastaviti od ljubavi Kristove« (vidi Rimljanima 8:35).

Gospodin Isus Krist »naše je najbolje sklonište« (vidi Psalmi 61:1–4), rekao je starješina Holland. »Što se god još dogodi, nikada nećemo biti odvojeni od Spasiteljeve ljubavi i njegovog suputništva, čak i ako to ne prepoznamo u tom trenutku. Duha ne zaustavljaju virus, državne granice ili medicinske prognoze.«

»Činite ljubazne stvari«

Nedavno, dok je čitao izvješće koje je sastavio crkveni odbor, starješina Christofferson zabrinuo se zbog učinaka koje »prisilna samoća« može imati na članove Crkve koji su samci – starije i mlađe.

»Prisilna samoća može dovesti do usamljenosti, a usamljenost može imati negativne fizičke i mentalne posljedice na zdravlje«, rekao je. »Kako bi to suzbili, neki zagovornici javnog zdravlja preporučuju da oni koji doživljavaju usamljenost potraže načine kako će 'činiti dobro' nekome.«

Sveci posljednjih dana mogu pronaći načine kako će služiti, pomagati i doprinijeti drugima, pogotovo onima koji su usamljeni, kaže starješina



Christofferson, a usamljeni članovi koji služe drugima mogu umanjiti svoje osjećaje izoliranosti.

»Usredotočite se na posluživanje«, kaže on. »Mnogo toga možemo učiniti jedni za druge kako bismo imali osjećaj pripadanja te bratstva i sestrinstva. Ovo je vrijeme kada zbor starješina i Potporno društvo zaista mogu doći na svoje i omogućiti ono što su oni jedinstveno osmišljeni kako bi učinili.«

I radije nego uvijek slati poruku nekome, predložio je: »Mislim da je veoma zdravo nazvati nekoga koristeći onu staru tehnologiju koja se zove telefon. Samo nazovite kako biste razgovarali i družili se. Neka vam čuju glas.«

Mali naponi da posegnemo prema drugima mogu stvoriti veliku razliku, uljepšavajući nečiji dan na načine koje možda ne znamo. »Naše je posluživanje veoma potrebno kod ljudi koji su tako izolirani«, kaže starješina Cook.

Starješina Holland je predložio: »Trebali bismo posvetiti određeni dio našeg dana komuniciranju s ljudima kojima je potreban poticaj. Naravno, dobivamo poticaj čineći to, tako da su svi

Mali napori da posegnemo prema drugima mogu stvoriti veliku razliku, uljepšavajući nečiji dan na načine koje možda ne znamo. »Naše je posluživanje veoma potrebno kod ljudi koji su tako izolirani«.

– starješina

Quentin L. Cook

»uzdignut[i]« (3 Nefi 27:14, 15), kao što je Spasitelj rekao da je bio poslan na Zemlju činiti.«

Još jedan način kako možemo uzdignuti sebe i druge jest pripremiti se za dan kada se hramovi ponovno otvore. Zatvaranja hramova – bilo zbog pandemije, renoviranja ili čišćenja – »omogućuju čudesnu priliku da učimo više o istraživanju obiteljske povijesti, indeksiranju, te kako pripremiti jako puno imena za dan kada se vrata hramova ponovno otvore«, kaže starješina Bednar.

Bez obzira jesu li hramovi otvoreni ili zatvoreni, dodao je starješina Bednar, članovi Crkve i dalje mogu nastojati biti dostojni hramske preporuke i imati važeću preporuku.

Lekcije koje Gospodin želi da naučimo

Kao što je starješina Bednar istaknuo, iako nitko ne bi izabrao doživjeti pandemiju bolesti COVID-19, pošast posljednjih dana ipak je s nama.

»S vječnom perspektivom koju obnovljeno evanđelje omogućuje i milošću koja dolazi iz

Spasiteljevog Pomirenja, možemo naučiti lekcije iz protivljenja u smrti koje nas pripremaju za blagoslove vječnosti«, kaže on. »Trebamo se moliti. Trebamo tražiti. Trebamo pitati. Trebamo imati oči koje vide i uši koje čuju. Ali možemo biti blagoslovljeni na čudesne načine da naučimo lekcije koje će nas blagosloviti sada i zauvijek.«

Sa svojim razornim učinkom na obitelji diljem svijeta, COVID-19 podučio je ljude da pokažu veću brigu za druge, kaže predsjednik Ballard.

»Počinjemo spoznavati koliko su dragocjene naše obitelji, koliko su dragocjeni naši susjedi i koliko su dragocjeni drugi članovi Crkve«, kaže on. »Ovo su lekcije koje učimo sada, koje će nas učiniti boljim ljudima.«

A kada trenutna oluja prođe, što onda možemo očekivati? Više istoga, kaže starješina Uchtdorf. Božja djeca u Crkvi i izvan nje nastaviti će se suočavati s izazovima.

»Živimo u vrijeme kada trebamo učiti«, rekao je. A najvažnija lekcija koju možemo naučiti jest da je odgovor na nadolazeće izazove također odgovor na trenutni izazov: evanđelje Isusa Krista.

Budući da sveci posljednjih dana imaju obnovljeno evanđelje Isusa Krista, kaže starješina Holland, oni mogu naučiti biti pozitivni i optimistični, čineći najbolje što mogu i držeći Gospodina za riječ kad je rekao: »Učinimo radosno sve što leži u našoj moći; i tad stojmo mirno, s najvećim uvjerenjem, kako bismo vidjeli spasenje Božje, i da će ruka njegova biti objavljena« (Nauk i savezi 123:17).

»Imamo mnogo razloga za radovanje kada pročišćujemo svoju vjeru, vjerujemo više u Gospodina i vidimo čudo njegovog izbavljenja«, kaže starješina Holland. ■

NAPOMENE

1. Vidi William G. Hartley, »The Church Grows in Strength«, *Ensign*, rujan 1999., 35.
2. *Teachings of Presidents of the Church: Heber J. Grant* (2002.), 49, 48.
3. Vidi Russell M. Nelson, »Radost i duhovni opstanak«, *Lijahona*, studeni 2016., 82.
4. Bruce R. McConkie, »The Caravan Moves On«, *Ensign*, studeni 1984., 85.
5. Joseph Smith, *History of the Church*, 4:540.
6. Russell M. Nelson, »Čuj ga«, *Lijahona*, svibanj 2020., 89.



Srca probodena dubokim ranama: Razumijevanje zlostavljanja u obitelji

Nezdravi obrasci mogu se razviti u svakom odnosu. Njihovo prepoznavanje može otkriti zlostavljanje ili ga zaustaviti prije nego što počne.

Jason B. Whiting, dr. sc.

Škola obiteljskog života na Sveučilištu Brigham Young

Nedavno me nazvao otac slomljena srca. Njegova kći Jenna (imena su promijenjena) bila je na fakultetu u novoj vezi koja je brzo napredovala. Njezin dečko Jake forsirao je brak i ograničavao Jenninu komunikaciju s njezinim roditeljima. Jenna im se ispričala, objašnjavajući to kao Jakeovu snažnu ljubav i želju da provode vrijeme kao par.

Jennina se obitelj zabrinula kada su otkrili da Jake ima bivšu ženu i dijete koje nije spomenuo Jenni. Nazvali su bivšu ženu, koja je rekla da Jake ima lošu narav i da je ljubomoran. Kad je Jake saznao, razbjescio se. Rekao je da Jennini roditelji »žele kontrolirati« i naveo je trenutak kada su osudili njegovu sarkastičnu šalu na račun Jennine inteligencije. Jake je ironično zahtijevao da Jenna donosi vlastite odluke tako što će se udaljiti od njih. Jennini roditelji bili su očajni jer su njihovi pozivi i poruke sada bili bez odgovora.

Svi žele sretnu obitelj, ali čak i kada ljudi nastoje živjeti evanđelje, odnosi mogu postati bolni. Neki su

izazovi rezultat nesporazuma i napetosti uobičajenih u obiteljima. Međutim, u zdravim domovima ljudi se ispričavaju za loše ponašanje i popravljaju razdore, dok se u nezdravim situacijama javljaju ponavljajući obrasci grubosti ili maltretiranja koji postaju zlostavljanje.

Obiteljsko nasilje i evanđelje

»Vi slomiste srca nježnih žena svojih, i izgubiste pouzdanje djece svoje« (Jakov 2:35).

Zlostavljanje se sastoji od radnji čiji je cilj povrijediti ili kontrolirati. Sastoji se od raspona ponašanja koji može uključivati zanemarivanje, manipuliranje, verbalno kritiziranje te fizičko ili seksualno nasilje.¹ Nažalost, zlostavljачka su ponašanja uobičajena, pošto neki znanstvenici procjenjuju da je oko četvrtina djece diljem svijeta zlostavljana fizički, seksualno ili emocionalno.² Odrasli također imaju visoke stope zlostavljanja, otprilike 1 od 4 žene i 1 od 10 muškaraca doživljavaju fizičko nasilje od strane supružnika.

Zlostavljanje se može dogoditi u bilo kakvom odnosu, a i muškarci i žene mogu biti počinitelji. Međutim,



»Glas koji iznosi duboko svjedočanstvo, izriče žarku molitvu i pjeva pjesme Siona može biti isti glas koji grdi i kritizira, sramoti i omalovažava, nanosi bol i uništava duh same osobe koja ga izgovara, ali i drugih u procesu. 'Iz istih usta izlazi blagoslov i prokletstvo', tuguje Jakov. 'To ne smije, braćo moja [i sestre], tako biti' [Jakovljeva 3:10].«

Starješina Jeffrey R. Holland iz Zbora dvanaestorice apostola, »The Tongue of Angels«, *Lijahona*, svibanj 2007., 16.



vjerojatnije je da će muškarci nastojati kontrolirati i vršiti teško fizičko i seksualno nasilje i vjerojatnije je da će žene biti terorizirane, podčinjene ili će ih supružnik ozbiljno ozlijediti.³

Zlostavljanje ozljeđuje dušu i počinitelja i žrtve, i suprotno je učenjima Spasitelja. Suvremeni su proroci izjavili da će oni »koji zlostavljaju bračnog druga ili potomstvo... jednoga dana stajati odgovorni pred Bogom«. ⁴ Zlostavljači često ignoriraju ili iskorištavaju načela evanđelja. Na primjer, savjetovao sam par gdje se muž upuštao u emocionalne preljube i prokockao njihovu ušteđevinu, ali umjesto da se ispriča, vršio je pritisak na svoju ženu da oprost i inzistirao je da ona ima »veći grijeh« ako mu ne oprost. Odbacio je njezinu bol i tvrdio da je ispravan pred Bogom, inače ne bi bio hramski radnik. Kad je njegova žena razgovarala s crkvenim vođama, on je umanjivao svoje izdaje i preuveličavao njezine brige, govoreći da ima depresiju. Muž je odbacivao »načel[a]... poštivanja, ljubavi [i] sućuti« ⁵ i zlostavljao je svoju ženu. Njezini naponi da živi evanđeoska načela nisu mogli popraviti problem koji je stvarao.

Svatko se od nas može predati nezdravim ponašanjima. Postoje određene značajke uobičajene za sve vrste zlostavljanja i što su ozbiljnije i češće, to će veza biti manje zdrava. Slijedi pet takvih tipičnih obrazaca zlostavljanja koji vam mogu pomoći prepoznati nezdrava ponašanja u sebi i drugima.

1. Okrutnost

»Jezicima svojim varaju, zmijski je otrov za njihovim usnama. Usta su im puna kleveta i gorčine.« (Rimljanima 3:13–14).

Jedan je muškarac došao kod mene na terapiju protiv želja svoje žene, koja mu se rugala jer je »trebao pomoć«. U crkvi je bila ljubazna i pobožna, ali kod kuće je njezino hladno omalovažavanje udaralo poput biča. Kritizirala je njegovu zaradu i nazivala njegovu karijeru učitelja »poslom za djevojke«. Govorila je svojem sinu: »Nadam se da nećeš postati slabić kao tvoj otac«, i provodila je svaki dan na telefonu sa svojom majkom, gdje su ponižavale svoje muževe. Kritični se ljudi osjećaju opravdanima u uzrokovanju boli i »vole da drugi trpe« (Nauk i savezi 121:13). Ovi članovi obitelji krše Isusove zapovijedi »nemojte

OTKRIJ VIŠE

Vođe mogu pronaći pomoć u postupanju sa zlostavljanjem u Izvorima za vođe i bilježnike na stranici [ChurchofJesusChrist.org](https://www.ChurchofJesusChrist.org). Svi vođe i učitelji djece ili mladih trebaju proći obuku »Zaštita djece i mladih« unutar jednog mjeseca nakon poziva. Obuka se može pronaći na stranici [ChurchofJesusChrist.org/callings/church-safety-and-health](https://www.ChurchofJesusChrist.org/callings/church-safety-and-health).

suditi« i »ne osuđujte« (Luka 6:37) dok omalovažavaju, pokazuju gađenje ili nazivaju pogrdnim imenima.

2. Obmana

»Opsjednut si lažljivim duhom, i odbacio si Duha Božjega« (Alma 30:42).

Obmana prožima zlostavljanje kada počinitelji umanjuju svoje postupke, krive druge i izvrću riječi. To zbunjuje žrtve, kao što je jedna od sudionica mojeg istraživanja opisala: »[Moj bi muž] poludio i zatim bi se ispričavao i zatim bi rekao: 'Pa, ionako si ti kriva'... i tako dalje sve dok nisam počela vjerovati u to.«⁶ Ovo poricanje stvarnosti druge osobe naziva se izlučivanje (gaslighting), i ono ostavlja žrtve zbunjenima i nesigurnima u njihova sjećanja i mišljenja. Poput drugih oblika obmane, izlučivanje se koristi za manipuliranje razgovorima i lažno predstavljanje.

Oni koji zlostavljaju druge snažno se opiru priznati da uzrokuju bol i često će tvrditi da su oni žrtve. Kada je Jenna izrazila nelagodu zbog Jakeovog kritiziranja njezinih roditelja, on se naljutio i inzistirao je da ga je »uvrijedila«. Jake je bio među »oni[ma] koji izvikuju prijestup... i sami su djeca neposluha« (Nauk i savezi 121:17). On je ne samo poticao svoju lažnu priču, već je i zamjerao na istini.⁷



3. Izgovori

»Priznaj mane svoje i ono zlo što ga učini« (Alma 39:13).

Ponizna osoba osjeća žaljenje jer je povrijedila druge, kaje se i čini bolje. Netko tko je zlostavljač opire se pozivu savjesti izgovorima. Kako se jedan od sudionika mojeg istraživanja sjećao: »Osjećao bih se užasno zbog fizičkog zlostavljanja, a onda bih kasnije pomislio da se možda ne bi dogodilo da je samo držala jezik za zubima.« Njegovo »žaljenje... ne bijaše na pokajanje« (Mormon 2:13) već je bilo odgurnuto gorkom ljutnjom i okrivljavanjem.

Na terapiji, jednom sam rekao ženi da je nikada nisam vidio kako pokazuje božansku žalost zbog godina kritiziranja svojeg muža. Njezin odgovor nije bio žaljenje, već durenje: »Super, još nešto što ne radim!« Nasilni ljudi odbacuju odgovornost te su osjetljivi i žele se obraniti. Lako ih uvrijede male stvari.

4. Oholost

»U poniznosti smatrajte jedan drugoga većim od sebe« (Filipljanima 2:3).

Oholost uključuje pridavanje prava sebi i samoljublje. Jedan se muškarac istresao na svoju ženu i djecu svaki put kad je smatrao da ga »ne poštuju«. Ako se njihovo mišljenje nije podlagalo njegovom, oni su ga »potkopavali« ili »nisu bili poslušni«. Oholost traži natjecanje i usmjerena je na moć i pobjeđivanje. Suprotno tome, zdrava obitelj surađuje, postoji ravnoteža poštenja i članovi »postupalju« pravično jedan s drugim« (4 Nefi 1:2). Supružnici trebaju biti ravnopravni partneri,⁸ gdje svaki ima riječ i sva se mišljenja cijene.

5. Kontrola

»Kad... primljenjujemo nadzor, ili gospodstvo, ili prisilu nad dušama djece ljudske... nebesa se povlače« (Nauk i savezi 121:37).

Iako cijenimo opredjeljivanje, iznenađujuće je koliko često članovi obitelji govore jedni drugima kako

misлити, osjećati i djelovati. Neki čak kontroliraju kroz zastrašivanje, postidivanje, uskraćivanje ljubavi ili prijetnje. Jedan je muž imao stroga očekivanja da njegova žena treba pripremati doručak svaki dan u određeno vrijeme, zadovoljiti određene intimne zahtjeve i slušati ga vezano za njegove »brige«, što je obično uključivalo kako se ona može popraviti. Nadgledao je njezino trošenje i ljutio se ako ne bi brzo odgovorila na njegove tekstualne poruke.

Druga je majka redovito izražavala razočaranje svojoj kćeri tinejdžerici svaki put kad bi djevojka pokazala tugu ili nije ispunjavala mjerila svoje majke. Ako očekivanja ne bi bila zadovoljena, ili ako bi njezin muž izrazio zabrinutost, ona bi ledeno odbijala razgovor s bilo kime.

Nada i iscjeljenje

»Uslišao sam tvoju molitvu, vidio sam tvoje suze. Izliječit ću te« (2 Kraljevi 20:5).

Iako je zlostavljanje bolno, promjena je uvijek



moguća. Žrtve se mogu obratiti duhovnim i profesionalnim izvorima i tražiti moć Spasiteljeva Pomirenja da iscijeli njihove rane. Kako biste pronašli pomoć, idite na stranicu **abuse.ChurchofJesusChrist.org**.

Oni koji su bili zlostavljači moraju se pokajati i tražiti pomoć. To traži da »siđu u dubine poniznosti« (3 Nefi 12:2) i prihvate punu odgovornost za svoje ponašanje. Promjena traži više od kratkoročnih obećanja i površnih napora. Bol dubokog pokajanja razdire dušu i neki neće biti voljni proći kroz to, što ostavlja žrtve s teškim odlukama o tome kako se zaštititi.⁹

Naš je Nebeski Otac zabrinut za nas baš poput tjeskobnog oca koji me nazvao zbog svoje kćeri. Božja je ljubav »širok[a] poput vječnosti« (Mojsije 7:41) i on je duboko pogođen kada njegova djeca nanose bol jedna drugima. U nježnom razgovoru s Henokom, on plače. »Promotri ovu braću svoju; ona su djelo ruku mojih... i... dadoh zapovijed, da ljube jedan drugoga... no gle, oni su bez ljubavi, i mrze vlastitu krv svoju« (Mojsije 7:32–33). Plače se na Nebu i na Zemlji kada su tijela i duše ranjeni. Ipak, s poniznošću, Božjom moću i profesionalnom pomoći kad je potrebno, moguće je zaustaviti štetno ponašanje i stvoriti dom dostojanstva, sigurnosti i ljubavi. ■

NAPOMENE

1. Za više podataka o fizičkom nasilju, pogledajte stranicu abuse.ChurchofJesusChrist.org. Za više podataka o seksualnom zlostavljanju i nasilju, pogledajte Benjamin M. Ogles, »Agency, Accountability, and the Atonement of Jesus Christ: Application to Sexual Assault« (Sastanak duhovne misli sveučilišta Brigham Young, 30. siječnja 2018.), speeches.byu.edu; i Chieko N. Okazaki, »Healing from Sexual Abuse« (Sabor sveučilišta Brigham Young, 23. listopada 2002.).
2. Vidi Maryam Ajilian Abbasi, Masumeh Saeidi, Gholamreza Khademi, Bibi Leila Hoseini, Zahra Emami Moghadam, »Child Maltreatment in the World: A Review Article«, *International Journal of Pediatrics*, svezak 3, br. 1 (2014.), 353. – 365.
3. Vidi Hamby, S., »Current controversies: Are women really as violent as men? The 'gender symmetry' controversy«, u Claire M. Renzetti, Jeffrey L. Edleson i Raquel Kennedy Bergen, *Sourcebook on Violence Against Women*, 3. izdanje (2018.), 78. – 82.
4. »Obitelj: Proglas svijetu«, *Lijahona*, svibanj 2017., 145.; vidi i abuse.ChurchofJesusChrist.org.
5. »Obitelj: Proglas svijetu«
6. Jason B. Whiting, Megan Oka i Stephen T. Fife, »Appraisal distortions and intimate partner violence: Gender, power, and interaction«, *Journal of Marital and Family Therapy* (2012.), dodatak: 1:113–149.
7. Za druge primjere iz Svetih pisama o zamjeranju na istini, pogledajte Ivan 3:19–21; Djela 7:54; 2 Nefi 1:25–26; i 2 Nefi 4:13.
8. Vidi »Obitelj: Proglas svijetu«; vidi i H. Burke Peterson, »Unrighteous Dominion«, *Ensign*, srpanj 1989., 6. – 11., za više podataka o nauku jednakosti i pitanjima za razmotriti vezano za odnose u savezu.
9. Oni u situacijama zlostavljanja često su suočeni s izborima o tome kako zaštititi vlastitu sigurnost, ili sigurnost drugih, kao i trebaju li postaviti ograničenja ili ograničiti svoju komunikaciju s onima koji su nasilni. Predsjednik James E. Faust (1920. – 2007.) raspravio je o ovoj teškoj situaciji kada je netko uhvaćen u »dugotrajnu i naizgled beznadnu vezu koja uništava dostojanstvo osobe kao ljudskog bića« (»Enriching Your Marriage«, *Lijahona*, travanj 2007., 3.); vidi i odsjek »Pomoć za žrtve« na crkvenoj web-stranici za sprečavanje zlostavljanja za više podataka i opcija.



OTKRIJ VIŠE

Kako biste pronašli dodatne podatke ili kako biste kontaktirali profesionalnu pomoć i druge korisne izvore, posjetite crkvenu stranicu o zlostavljanju na adresi abuse.ChurchofJesusChrist.org.

Kako biste naučili više o tome kako pomoći žrtvama, pročitajte na bočnoj traci »Kako mogu pomoći? Za prijatelje i vođe« u digitalnoj verziji ovog članka na stranici liahona.ChurchofJesusChrist.org ili u aplikaciji Evanđeoska knjižnica.

IZVORI ZA VOĐE

Vođe koji postanu svjesni zlostavljanja gdje su uključeni maloljetnici kao žrtve ili svjedoci trebaju kontaktirati službu za pomoć na broj koji se nalazi na stranici counselingresources.ChurchofJesusChrist.org.





starješina
Lawrence E.
Corbridge

član Sedamdesetorice emeritus

STAJATI NA STIJENI OBJAVE

Kada smo utemeljeni na stijeni objave, možemo pronaći odgovore na najvažnija pitanja.

Kao dio zaduženja koje sam imao prije nekoliko godina kao opći autoritet, pročitao sam dosta materijala neprijateljskog prema Crkvi Isusa Krista svetaca posljednjih dana, proroku Josephu Smithu, Mormonovoj knjizi i događajima Obnove. Otkad se to zaduženje promijenilo, nisam se vratio valjanju u toj kaljuži.

Čitanje tog materijala uvijek bi me ostavilo s osjećajem potištenosti i jednoga me dana taj osjećaj tame potaknuo da napišem djelomičan odgovor na sve takve neprijateljske tvrdnje. Želio bih iznijeti neke od misli koje sam zabilježio toga dana i iako je ono što sam napisao bilo za moju dobrobit, nadam se da će pomoći i vama.

Hoćemo li stajati zauvijek?

Prorok Daniel rekao je da će u posljednjim danima »Bog Nebeski podići... kraljevstvo koje neće nikada propasti i neće prijeći na neki drugi narod. Ono će razbiti i uništiti sva ona kraljevstva, a samo će stajati dovijeka« (Daniel 2:44).

Kraljevstvo je Božje Crkva Isusa Krista svetaca posljednjih dana. Ona će »stajati dovijeka«. Pitanje je hoćemo li vi i ja stajati ili »će[mo] i [mi] otići« (Ivan 6:67). A ako odemo, kamo ćemo ići?



Obmana je znak našeg vremena

Kad je Gospodin opisao znakove svojeg dolaska i kraj svijeta, spomenuo je mnoge stvari, uključujući ratove i glasine o ratovima, narode koji ustaju protiv naroda, gladi, pošasti, potrese i mnoge druge znakove uključujući ovaj: »Jer u one će dane [ovaj dan] također ustati lažni Kristi, i lažni proroci, i pokazivat će velike znakove i čudesu, tako da će, bude li moguće, obmanuti i same odabrane, koji su odabrani u skladu sa savezom« (Joseph Smith – Matej 1:22; vidi i Matej 24:24).

Nisam siguran što se sve implicira opisom »bude li moguće, obmanuti i same odabrane«, ali mislim da barem znači da će svi imati iza zove u naše vrijeme.

Mnogo ih ima koji obmanjuju, a raspon je obmane širok. Na jednom kraju susrećemo one koji napadaju Obnovu, proroka Josepha Smitha i Mormonovu knjigu. Zatim vidimo one koji vjeruju u Obnovu, ali tvrde da je Crkva manjkava i da je skrenula s pravog puta. Drugi tvrde da vjeruju u Obnovu, ali su razočarani naukom koji je suprotan promjenjivim stavovima našeg vremena. Neki bez ovlasti polažu pravo na viđenja, snove i posjete kako bi preusmjerili brod, povelili nas na višu stazu ili pripremili Crkvu za kraj svijeta. Druge obmanjuju lažni duhovi.

S druge strane raspona dolazimo do cijelog svemira ometanja. Nikada nije postojalo više informacija, krivih informacija i zbunjujućih informacija; više dobara, uređaja i igara; više

opcija, odredišta i stvari za vidjeti i činiti koje će zaokupiti vrijeme i pažnju podalje od onoga što je najvažnije. Sve se to, i puno više, trenutno raznosi diljem svijeta putem elektroničkih medija. Ovo je dan obmane.

Znanje je ključno

Istina nam omogućuje da jasno vidimo zato što je ona »spoznaja o stvarima kakve jesu, i kakve bijahu, i kakve će doći« (Nauk i savezi 93:24). Znanje je ključno kako bismo izbjegli obmanu, razlučili između istine i zablude te jasno vidjeli i ucrtali smjer kroz opasnosti našeg vremena.

Prorok Joseph Smith rekao je: »Znanje je neophodno za život i pobožnost... Znanje je objava. Počujte... ovo je veliki ključ: znanje je Božja moć za spasenje.«¹

Ljudi kažu: »Trebate biti odani svojim uvjerenjima.« Iako je to istina, ne možete biti bolji od onoga što znate. Većina nas djeluje na temelju naših uvjerenja, pogotovo onoga što vjerujemo da nam je u interesu. Problem je da smo ponekad u krivu.

Neki ljudi mogu vjerovati u Boga i da je pornografija loša, a ipak kliknuti na pornografsku stranicu, krivo vjerujući da će biti sretniji ako to učine ili da si ne mogu pomoći ili da ne čine nažao nikome drugome. Oni su jednostavno u krivu.

Drugi mogu vjerovati da je loše lagati, a ipak ponekad lažu, krivo vjerujući da će im biti bolje ako se ne zna istina. Oni su jednostavno u krivu.

Netko može vjerovati, čak i znati, da Isus jest Krist i ipak ga zanijekati ne jednom, nego tri puta zbog pogrešnog vjerovanja da će mu biti bolje ako umiri mnoštvo. Petar nije bio zao. Nisam siguran ni da je bio slab. Samo je bio u krivu. (Vidi Matej 26:34, 69–75.)

Kada se ponašamo loše, možemo misliti da smo loši, kada smo zapravo samo u krivu. Izazov nije toliko u zatvaranju jaza između naših djela i naših vjerovanja; radije, izazov je u zatvaranju jaza između naših vjerovanja i istine.

Kako zatvaramo taj jaz? Kako izbjegavamo obmanu?

Primarna pitanja i sekundarna pitanja

Postoje primarna pitanja i postoje sekundarna pitanja. Započnite odgovarajući najprije na primarna pitanja. Primarna su pitanja najvažnija. Postoji samo nekoliko primarnih pitanja. Spominjem četiri:

1. Postoji li Bog koji je naš Otac?
2. Je li Isus Krist Sin Božji, Spasitelj svijeta?
3. Je li Joseph Smith bio prorok?
4. Je li Crkva Isusa Krista svetaca posljednjih dana kraljevstvo Božje na Zemlji?

Suprotno tome, sekundarna su pitanja beskrajna. Ona uključuju pitanja o povijesti Crkve, višeženstvu, ljudima afričkog podrijetla i svećeništvu, ženama i svećeništvu, prijevodu Mormonove knjige, Dragocjenom biseru, molekuli DNK i Mormonovoj knjizi, istospolnom braku, različitim izvješćima o Prvom viđenju i tako dalje.

Ako odgovorite na primarna pitanja, sekundarna će pitanja također dobiti odgovor, ili će izbljediti u značaju. Odgovorite na primarna pitanja i moći ćete se bez odustajanja nositi s onim što razumijete i onim što ne razumijete te s onim s čim se slažete i s onim s čim se ne slažete.

Božanska metoda učenja

Postoje različite metode učenja, uključujući znanstvene, analitičke, akademske i božanske metode. Sve su četiri metode neophodne za spoznaju istine. Sve one započinju na isti način: pitanjem. Pitanja su važna, pogotovo primarna pitanja.

Božanska metoda učenja sadržava elemente drugih metodologija, ali naposljetku nadilazi sve drugo pristupajući nebeskim moćima. Naposljetku ono što je Božje očitovano je po Duhu Božjem, koji je obično tihi, blagi glas. Gospodin je rekao: »Bog će vam dati spoznaju kroz Svetoga Duha svojega, da, kroz neizrecivi dar Duha Svetoga« (Nauk i savezi 121:26).

Apostol Pavao podučio je da ne možemo znati ono što je Božje osim kroz Duha Božjega (vidi 1 Korinćanima 2:9–11; vidi i Prijevod Josepha Smitha, 1 Korinćanima 2:11). Rekao je: »Zemaljski čovjek ne prima ono što dolazi od Duha Božjega, jer to je za nj ludost.« Vidimo to svaki dan. Pavao je nastavio: »On to ne može ni upoznati, jer se to mora uz pomoć Duha prosuđivati« (1 Korinćanima 2:14).





Od svih problema koje susrećete u životu, jedan se izdiže iznad svih, a najmanje ga se razumije. Najgore od svih ljudskih stanja nije siromaštvo, bolest, usamljenost, zlostavljanje ili rat – koliko su god strašna ta stanja. Najgore od svih ljudskih stanja najviše je uobičajeno: umrijeti duhovno. To znači biti odvojen od Božje nazočnosti, a u ovom je životu njegova nazočnost njegov Duh ili moć.

Suprotno tome, najbolje od svih ljudskih stanja nije bogatstvo, slava, ugled, dobro zdravlje, ljudske počasti ili sigurnost. Najbolje od svih ljudskih stanja jest biti podaren nebeskom moću. To je biti rođen ponovno, imati dar i suputništvo Duha Svetoga, koji je izvor spoznaje, objave, snage, jasnoće, ljubavi, radosti, mira, nade, pouzdanja, vjere i gotovo svega drugoga što je dobro.

Isus je rekao: »Branitelj, Duh Sveti... naučit će vas sve« (Ivan 14:26). On je moć kojom »može[mo] spoznati istinu o svemu« (Moroni 10:5). »On će [nam] pokazati sve što treba[mo] činiti« (2 Nefi 32:5). On je izvor »žive vode« koja teče u vječni život (Ivan 7:38; vidi i stih 37).

Platite svaku cijenu koju morate platiti, ponesite svaki teret koji morate ponijeti i prinesite svaku žrtvu koju morate prinijeti kako biste zadobili i zadržali u svom životu snagu i moć Duha Svetoga. Sve dobro ovisi o primanju i zadržavanju moći Duha Svetoga u vašem životu.

»Ono što ne uzdiže«

Dakle, što je bila potištenost koju sam osjećao prije nekoliko godina dok sam čitao neprijateljske materijale? Netko bi rekao da je potištenost proizvod pristranosti u uvjerenju, što je sklonost da biramo samo one stvari koje se slažu s našim pretpostavkama i uvjerenjima. Pomisao da je sve što netko vjeruje i što je bio podučen možda krivo, pogotovo ako nema ničega boljeg da nadomjesti, zaista je sumorna i uznemirujuća pomisao.

Ali potištenost je, koju sam iskusio dok sam slušao taman zbor glasova uzdignutih protiv proroka Josepha Smitha i Obnove Crkve Isusa Krista, drugačija. Ta potištenost nije pristranost u vjerovanju i nije strah da sam u krivu. To je odsutnost Duha Božjega. To je stanje čovjeka kada je on »prepušten... sam sebi« (Nauk i savezi 121:38). To je potištenost tame i »obamrlost misli« (Nauk i savezi 9:9; vidi i stih 8).

Gospodin je rekao:

»A ono što ne izgrađuje nije od Boga, i to je tama.

Ono što je od Boga je svjetlo; i onaj tko primi svjetlo, i ustraje u Bogu, prima više svjetla; i to svjetlo postaje sve svjetlije i svjetlije sve do savršenog dana« (NiS 50:23–24).

Objava od Duha Božjega nadomješta pristranost u vjerovanju jer se ne temelji samo na dokazima. Proveo sam svoj život nastojeći čuti riječ Gospodnju i učeći prepoznati i slijediti Duha Božjega. Duh povezan s tamnim glasovima koji navaljuju na proroka Josepha Smitha, Mormonovu knjigu i Obnovu nije duh svjetla, mudrosti i istine. Ne znam mnogo, ali poznajem Gospodinov glas, a njegov glas nije u tom tamnom zboru.

U snažnoj suprotnosti potištenosti i groznoj obamrlosti misli koje prožimaju močvaru sumnje nalazi se duh svjetla, razumnosti, mira i istine koji prati događaje i veličanstveni nauk Obnove, pogotovo Sveta pisma objavljena svijetu kroz proroka Josepha Smitha. Samo ih pročitajte i pitajte sebe i Boga jesu li to riječi laži, obmane i zablude ili jesu li istina.

Istinu ne možete saznati eliminacijom

Neki koji se boje da Crkva možda nije istinita troše svoje vrijeme i pažnju probijajući se kroz močvaru sekundarnih pitanja. Oni pogrešno pokušavaju saznati istinu procesom eliminacije, pokušavajući ukloniti svaku sumnju. To je uvijek loša ideja. Neće nikada uspjeti.

Postoje neograničene tvrdnje i mišljenja izložena protiv istine. Svaki put kada pronađete odgovor na jednu protivničku tvrdnju i krenete dalje, druga vam je pred očima. Ne kažem da trebate gurnuti glavu u pijesak, već kažem da možete provesti cijeli život očajnički tražeći odgovor na svaku tvrdnju iznesenu protiv Crkve i nikada ne doći do spoznaje o najvažnijim istinama.

Odgovori na primarna pitanja ne dolaze odgovarajući na sekundarna pitanja. Postoje odgovori na sekundarna pitanja, ali ne možete dokazati nešto pozitivno pobijajući sve što je negativno. Ne možete dokazati da je Crkva istinita pobijajući svaku tvrdnju iznesenu protiv nje. To je manjkava strategija. Naposljetku mora postojati potvrdni dokaz, a s onim što je Božje, potvrdni dokaz na kraju i sigurno dolazi objavom kroz snagu i moć Duha Svetoga.

Svojim je učenicima Isus rekao:

»Za koga me držite?»

»Ti si Krist, Sin Boga živoga!» odgovori mu Šimun Petar.

Na to će mu Isus: 'Blago tebi, Šimune, Jonin sine, jer tebi to ne objavi tijelo i krv, nego Otac moj nebeski!...

Ti si Petar – Stijena, i na toj stijeni sagradit ću Crkvu svoju, i Vrata pakla neće je nadvladati« (Matej 16:15–18; vidi i stihove 13–14).

Crkva Isusa Krista utemeljena je na stijeni objave i vrata pakla neće je nadvladati. Vi i ja smo Crkva. Moramo biti utemeljeni na stijeni objave i iako možda nećemo znati odgovor na svako pitanje,

moramo znati odgovore na primarna pitanja. Budemo li ih znali, vrata pakla neće nas nadvladati i stajat ćemo zauvijek.

Stajati na stijeni objave

Postoji Bog na Nebu koji je naš Vječni Otac. Isus Krist je Sin Božji, Otkupitelj svijeta. Joseph Smith bio je prorok Božji koji je postavio temelje Obnove kraljevstva Božjeg. Crkva Isusa Krista svetaca posljednjih dana kraljevstvo je Božje na Zemlji. Znam ovo iz svog iskustva – sve to. Znam ovo prema dokazima, a dokazi su gole-



mi. Znam ovo kroz proučavanje. I zasigurno, znam ovo snagom i moću Duha Svetoga.

I s tim znam sve što trebam znati kako bih stajao zauvijek. Nadam se da ćemo stajati na stijeni objave, pogotovo vezano za primarna pitanja. Budemo li to činili, stajat ćemo zauvijek i nećemo nikada otići. ■

Iz govora održanog na sastanku duhovne misli »Stand Forever« na Sveučilištu Brigham Younga 22. siječnja 2019. godine.

NAPOMENA

1. *Naučavanja predsjednika Crkve: Joseph Smith (2007.), 265.*

Ona je još uvijek naša

Vinaisi Maca Naquere, Lautoka, Fidži

Moj muž i ja trebali smo biti zapečaćeni, ali ova je sveta uredba mnogo veća od nas dvoje.

Nakon sedam godina nadanja i iščekivanja djece, moj muž i ja napokon smo bili blagoslovljeni s kćeri. Alicie je bila svjetlo naših života, ali živjela je samo pet mjeseci prije smrti od upale pluća.

Bilo je to najteže iskustvo u mom životu. Svaki dan došla bih kući s posla, sjela i plakala. Moji svekar i svekrva sjedili su sa mnom da mi daju snagu. Opetovano sam se molila za drugo dijete, ali nije došlo. Bila sam izgubljena u tuzi.

Moji su svekar i svekrva počeli poticati mog muža i mene da otputujemo u hram Suva Fidži kako bismo bili zapečaćeni. Nismo nikada bili u hramu i odlučili smo da je ovo najbolji način da pronađemo nadu i iscjeljenje.

Ništa me nije moglo pripremiti za ono što sam osjećala toga dana! Zнала sam da ćemo moj muž i ja biti zapečaćeni zajedno za vječnost. Ta me je spoznaja ispunila zahvalnošću i ljubavlju. Ali nisam razumjela da je ova sveta uredba mnogo veća od nas dvoje.

U hramu sam saznala da Alicie može biti zapečaćena za nas. Plakala



sam suze radosnice kad sam spoznala ovaj sveti nauk. Naša će kći biti naša za cijelu vječnost! Svjedočim da je Bog u svom svetom domu omogućio sve što trebamo za sreću.

U godinama nakon toga, moj muž i ja bili smo blagoslovljeni sinom i troje usvojene djece. Ali ne možemo nikada zaboraviti Alicie. Zbog uredbi hrama, naša je kći dio naše obitelji zauvijek.

Kada susretnem nekoga tko je

izgubio dijete, osjećam njihovu bol s njima. Ali također znam da ova bol nije kraj. Kroz gubitak Alicie, kao i iskustvo drugih kušnji, znam da je Bog uz mene. Kada sam obeshrabrena ili nalazim prigovore, znam da je Bog uvijek tu.

Znam da ću ponovno vidjeti Alicie i ta istina nastavlja ispunjavati mog muža i mene dubokom radošću. ■



Ona me je ponovno sastavila

Alaina Dunn Utah, SAD

Moja je prijateljica čula da sam bolesna i poslala mi je slagalicu napravljenu posebno za mene.

Uvijek sam smatrala sebe zdravom osobom. Stoga sam bila šokirana kad sam se jednog jutra probudila s osjećajem kao da mi je prsni koš tako snažno stisnut kao da će eksplodirati. Bila sam žurno odvedena u bolnicu, ali nakon više sati pregleda, liječnici nisu mogli pronaći problem. Poslali su me kući, iako sam još uvijek trpjela užasan bol. Tako je započelo sedmomjesečno mučno iskustvo liječničkih termina, boravaka u bolnici i najgoreg bola koji sam ikada osjetila u životu.

Počela sam osjećati depresiju. Morala sam se povući s fakulteta i vratiti se natrag svojim roditeljima. Nisam mogla izlaziti s prijateljima. Previše je boljelo baviti se bilo kojim mojim hobiem. Osjećala sam kao da je sve što sam voljela – moje težnje, moji odnosi, moji talenti – bilo razrušeno i sada se činilo nemoguće ponovno sastaviti dijelove moje prošle osobnosti. I počela sam se pitati: Kako je Nebeski Otac mogao dopustiti da mi se ovo dogodi? Zar me ne voli?

Nakon još jednog razočaravajućeg i bolnog termina kod liječnika, samo sam se željela sklopčati i plakati. Ali kad sam stigla kući, ugledala sam nešto čudno na trijemu: staru, istrošenu kutiju za cipele prekrivenu ljepljivom trakom i

naslovljenu na mene.

Pismo na kutiji otkrilo je da je paket došao od jedne moje prijateljice. Čula je da sam bolesna i htjela me je razveseliti. Kad sam otvorila kutiju, našla sam da je puna malih komada stiropora. Bila je to slagalica napravljena posebno za mene.

Kad sam složila slagalicu, počela sam plakati. Slagalica je formirala moje ime, okruženo divnim porukama ljubavi i ohrabrenja. Osjećala sam da se razrušeni komadi moje osobnosti sada ponovno sastavljaju dok sam sastavljala dar moje prijateljice.

Nedugo nakon toga počela sam uzimati lijek koji je smanjio moje simptome i pomogao liječnicima postaviti dijagnozu. Imala sam rijetku bolest koja se mogla liječiti i, s ispravnim lijekom, mogla sam se vratiti normalnom životu.

Čak i dok je moje tijelo ozdravljalo, znala sam da nikada neću zaboraviti što sam naučila. Zbog divnog dara moje prijateljice, znala sam da sam voljena i da me Nebeski Otac nije zaboravio. Nakon više mjeseci s osjećajima razrušenosti, zahvaljujući dobroti prijateljice i ljubavi mojeg Oca na Nebu, bila sam iscijeljena. ■



»Imate li plavu knjigu sa zlatnim slovima?«

Michael Jacobson, Oregon, SAD

Neko vrijeme nakon što sam odbacio knjigu, želio sam saznati o čemu se radi.

Prije više godina primio sam plavu knjigu sa zlatnim slovima na naslovnici od misionara koji su služili u vojnoj bazi gdje sam primao obuku za moj posao u mornarici Sjedinjenih Država.

Kad sam počeo čitati knjigu, netko mi je rekao da nije istinita jer je kopirana iz Biblije. To je učinilo da sumnjam u autentičnost knjige, ali sam je zadržao. Pročitao sam malo iz nje, stavio je na dno svoje putne torbe i zatim zaboravio na nju.

Više od godinu dana kasnije, odlučio sam rasprijeti svoju torbu.

Pronašao sam knjigu, ali više me nije zanimala pa sam je bacio. Ali nakon nekog vremena, postao sam radoznao o tome što je bilo u toj plavoj knjizi sa zlatnim slovima. Sada vjerujem da je ovaj osjećaj došao od Duha, »koji navodi da se čini dobro« (Nauk i savezi 11:12).

Godine 2005., novi prijatelj pozvao me je da poslušam misionare. U početku sam imao pitanja i sumnje o onome što su podučavali, ali misionari su imali pouzdanje i dali su odgovore koji su mi imali smisla.

Kad sam shvatio da su ovi misionari bili poput onih koje sam sreo prije više godina, uzbuđeno sam ih pitao: »Imate li vi plavu knjigu sa zlatnim slovima?«

»Da, imamo!« odgovorio je jedan od njih. »Zove se Mormonova knjiga!«

Bio sam uzbuđen što ponovno imam Mormonovu knjigu. Zapravo, bio sam toliko uzbuđen da sam je pročitao više nego jednom u manje od dva tjedna! Dok sam čitao i molio se, spoznao sam da je ona riječ Božja.

Starješina Rubén V. Alliaud iz Sedamdesetorice rekao je nešto na Općem saboru što se odnosi na moje iskustvo s Mormonovom knjigom: »Iz tog razloga, svaki čitatelj koji se preda njezinom iskrenom proučavanju, s duhom molitve, neće samo učiti o Kristu, već će učiti od Krista – pogotovo ako donesu odluku da će 'iskuša[ti] snagu riječi Božje' [Alma 32:5] i neće je prenatrageno odbaciti zbog pristrane nevjere s obzirom na ono što drugi kažu o onome što nisu nikada pročitali.«¹

Čitajući Mormonovu knjigu, moleći se i vjerujući u Duha, vidio sam kako su se velike stvari dogodile u mom životu. ■

NAPOMENA

1. Rubén V. Alliaud, »Pronađen kroz moć Mormonove knjige«, *Lijahona*, svibanj 2019., 37.



Svrha mog krštenja

Rui Cong Hong, New Taipei City, Tajvan

Prije svog krštenja sjedio sam sâm i molio se da će se moji prijatelji čudesno pojaviti.

Kao dijete koje je živjelo u predgrađima Taipeija na Tajvanu, nikada nisam znao za misionare. Stoga sam prvi put kad sam došao u kontakt s njima bio radoznao u vezi njihove poruke. Nije prošlo dugo kad sam poželio slijediti njihova učenja i provesti evanđelje u djelo u svom životu. Osjećao sam da je ovo način da otkrijem postoji li zaista Bog.

Unutar mjesec dana bio sam podučan evanđelju i zapovijedima koje su podučene prije krštenja. Mir mi je došao kroz molitvu, primio sam osobnu objavu iz proučavanja Svetih pisama i nikada nisam propustio crkveni sastanak. Odlučio sam da trebam biti kršten.

Najveći izazov s kojim sam se suočio tada bili su problemi koji su nastali u mojim odnosima s nekim mojim prijateljima zato što su se protivili mojem sudjelovanju u Crkvi. Mnogo sam se molio o ovim problemima, ali činilo se da se naši odnosi samo pogoršavaju.

Pozvao sam svoje prijatelje na svoje krštenje, ali oni su potpuno zane-marili moj poziv. Zaista nisam znao što učiniti. Prije svog krštenja, sjedio sam sâm na kauču u predvorju kapele, moleći se da će se moji prijatelji



čudesno pojaviti tako da im mogu reći o pozitivnim promjenama koje sam proveo u svom životu i pokazati im da krštenjem donosim ispravnu odluku.

Moji se prijatelji nisu pojavili, ali dok sam izlijevao svoje srce Bogu, osjetio sam dojam. U tom sam trenutku osjetio veliku ljubav od mojeg Nebeskog Oca. Znao sam da je tu i da je zaista čuo moju molitvu.

Izvorno sam želio biti kršten

jednostavno zbog svih divnih stvari koje su mi se događale u životu, ali u tom sam trenutku shvatio svrhu svog krštenja.

Dojam koji sam primio bio je poput glasa Gospodina koji mi se obratio blago i izravno, govoreći: »Ne moraš ništa pokazivati nikome. Samo trebaš pokazati meni da si spreman doći k meni i ostati odan mojem evanđelju ostatak svog života.« ■



3 Nefi 17–19

(28. RUJNA – 11. LISTOPADA)

U svom službeništvu Nefijcima, Isus Krist je pokazao veliku ljubav i svoju iscjeljujuću moć svima koji su došli njemu. Što možemo naučiti iz iskustva Nefijaca sa Spasiteljem?



RASPRAVA

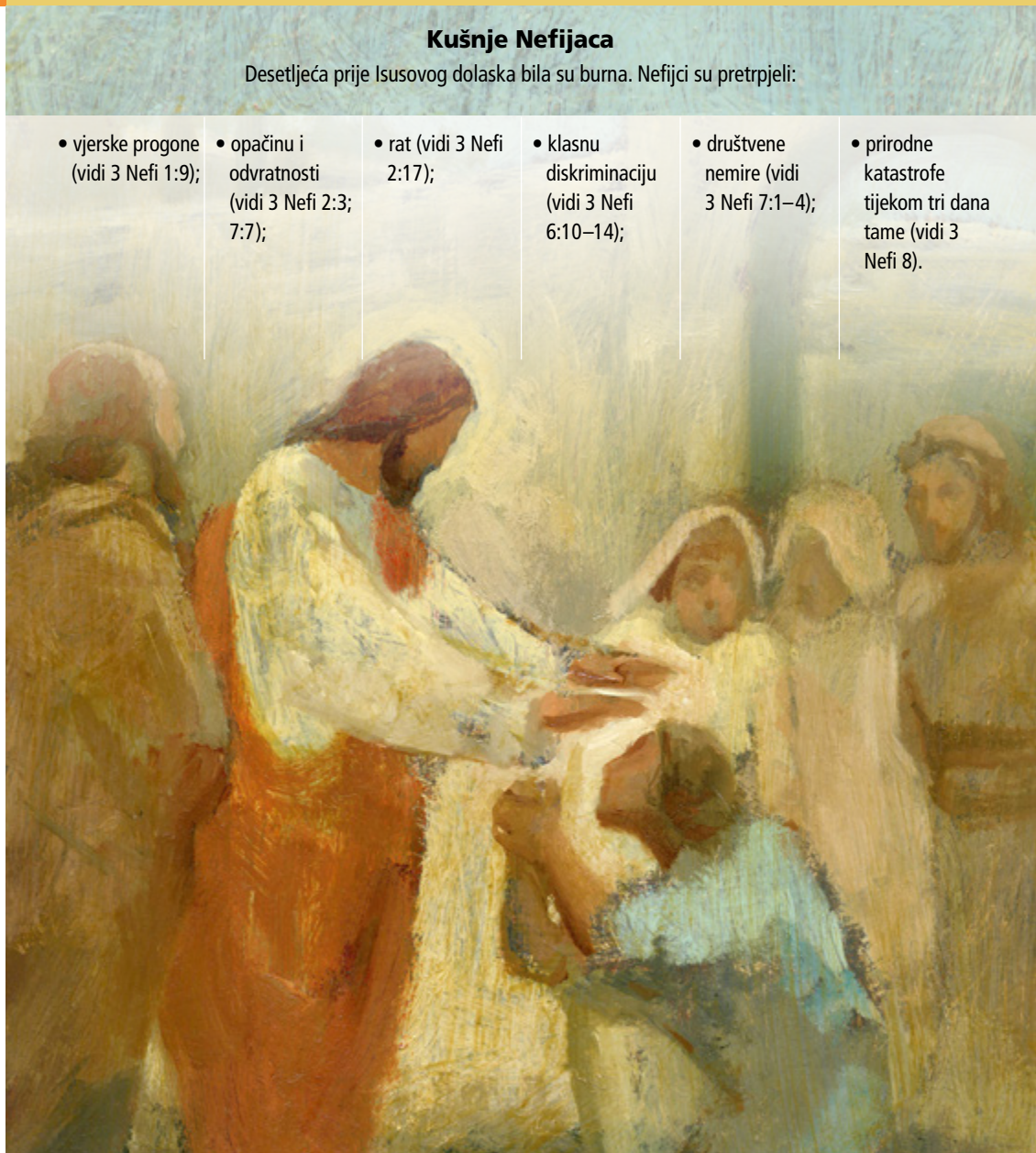
- Da ste bili među Nefijcima, što biste molili Spasitelja da iscijeli? Što biste mu rekli?
- Kako vi, poput Nefijaca, možete doći Kristu i iskusiti njegovu ljubav i iscjeljujuću moć u svom životu?
- Kada ste osjetili Spasiteljevu ljubav? Kako ste osjetili tu ljubav?

Kako možemo iskusiti Kristovu iscjeljujuću moć?

Kušnje Nefijaca

Desetljeća prije Isusovog dolaska bila su burna. Nefijci su pretrpjeli:

- | | | | | | |
|--------------------------------------|---|---------------------------|--|---|--|
| • vjerske progone (vidi 3 Nefi 1:9); | • opaćinu i odvratnosti (vidi 3 Nefi 2:3; 7:7); | • rat (vidi 3 Nefi 2:17); | • klasnu diskriminaciju (vidi 3 Nefi 6:10–14); | • društvene nemire (vidi 3 Nefi 7:1–4); | • prirodne katastrofe tijekom tri dana tame (vidi 3 Nefi 8). |
|--------------------------------------|---|---------------------------|--|---|--|



Kristovo službeništvo Nefijcima

Kad se Spasitelj ukazao Nefijcima, pozvao je sve koje »bilo što muči« (3 Nefi 17:7) da istupe i budu iscijeljeni. Njegov je poziv bio veći od nedavnih kušnji Nefijaca. Odnosio se na rane vidljive i nevidljive koje su Nefijci možda nosili cijeli svoj život. Isus Krist iscijelio je »svakoga« (3 Nefi 17:9) i posluživao im je »jedno[m] po jedno[m]« (3 Nefi 17:21).



3 Nefi 17-19

(28. RUJNA – 11. LISTOPADA)

Kad je Krist posjetio Nefijce, molio se s njima 11 puta. Kroz riječ i primjer, podučio ih je kako se trebaju moliti. Proroci, vidioci i objavitelji posljednjih dana nastavljaju podučavati ono što je Spasitelj podučio o molitvi. Evo nekoliko primjera:

RASPRAVA

Što su još Spasitelj i proroci i apostoli posljednjih dana podučili o molitvi? Kako ova naučavanja mogu pomoći da vam vaše molitve postanu značajnije?

NAPOMENE

1. David A. Bednar, »Pray Always«, *Liahona*, studeni 2008., 43.
2. Thomas S. Monson, »Three Goals to Guide You«, *Liahona*, studeni 2007., 120.
3. *Naučavanja predsjednika Crkve: Howard W. Hunter* (2015.), 217.
4. Dallin H. Oaks, »The Language of Prayer«, *Ensign*, studeni 1993., 17.
5. Boyd K. Packer, »Prayer and Promptings«, *Liahona*, studeni 2009., 46.

Kako se mogu moliti kao što je Spasitelj podučavao?



Što je Spasitelj podučavao

Molite se za druge (vidi 3 Nefi 17:14, 17, 21; vidi i 3 Nefi 18:23)

»Bdjete i moliti se uvijek« (3 Nefi 18:15)

»Molite se... u obiteljima svojim« (3 Nefi 18:21; vidi i 3 Nefi 17:3).

Nemojte gomi-lati mnogo riječi (vidi 3 Nefi 19:24; vidi i 3 Nefi 13:7)

»Molite se i dalje« (3 Nefi 19:26)



Što proroci, vidioci i objavitelji posljednjih dana podučavaju

»Moliti se za druge s cijelom snagom svoje duše povećava našu sposobnost da čujemo Gospodinov glas i obratimo pažnju na njega.«¹

»Preko iskrene i gorljive molitve možemo primiti potrebne blagoslove i podršku da bismo izdržali na ovom ponekad teškom putovanju prepunom izazova, kojeg zovemo smrtnost.«²

»Ako ćete... sudjelovati u dnevnim obiteljskim molitvama... primit ćete obećane blagoslove Gospodinove za odgoj pravednog naraštaja.«³

»Naše molitve trebaju biti jednostavne, izravne i iskrene.«⁴

»Molite se često. Molite se u svojem umu, u svojem srcu. Molite se na koljenima. Molitva je vaš osobni ključ prema nebu. Brava je na vašoj strani zastora.«⁵





3 Nefi 20–26

(12. – 18. LISTOPADA)

Kako sudjelujemo u Gospodinovom »čudesno[m] djel[u]«?

Među mnogim stvarima o kojima je Spasitelj podučio Nefijce, podučio ih je o sabiranju Izraela i zapovjedio im da proučavaju Sveta pisma i vode vlastite zapise. Kako možemo slijediti ova učenja danas?



Istražujemo proroke

Spasitelj je zapovjedio Nefijcima da »istražuj[u] proroke« (3 Nefi 23:5). Mi imamo priliku čuti živućeg proroka i druge vođe Crkve kako govore na Općem saboru.

- Što možete učiniti kako biste dobili više od Općeg sabora?
- Kako nam »istraživanje proroka« pomaže u sabiranju Izraela?

Pridružimo se djelu

Isus Krist prorokovao je o »čudesno[m] djel[u]« u posljednjim danima (vidi 3 Nefi 21:9). To je djelo sabiranja Izraela. Predsjednik Russell M. Nelson nazvao je ovo »najvažnij[om] stvar[i] koja se događa na Zemlji danas« i rekao je: »Odaberete li to, želite li to, možete biti njegov veliki dio«.¹

- Kako vi i vaša obitelj možete saznati više o sabiranju Izraela i sudjelovati u njemu?



Vodimo zapise

Isus je zapovjedio svojim nefijskim učenicima da naprave zapis o njegovim učenjima i proroštvima Samuela Lamanca (vidi 3 Nefi 23:4, 6–13). Slično tome, mi možemo zabilježiti naša životna iskustva da nam pomognu i za poduku drugih.

- Postoje li prošla duhovna iskustva koja niste zabilježili?
- Kako možete zabilježiti ono što vas Bog podučava?

NAPOMENA

1. Russell M. Nelson, »Nada Izraela« (globalni sastanak duhovne misli za mlade, 3. lipnja 2018.), 8., [HopeofIsrael.ChurchofJesusChrist.org](https://www.hopeofisrael.churchofjesuschrist.org)



3 Nefi 27 – 4 Nefi

(19. – 25. LISTOPADA)

Nakon Spasiteljevog ukazanja Nefijcima, oni su iskusili gotovo 200 godina jedinstva i mira jer se »narod... sav obrati ka Gospodu« (4 Nefi 1:2).

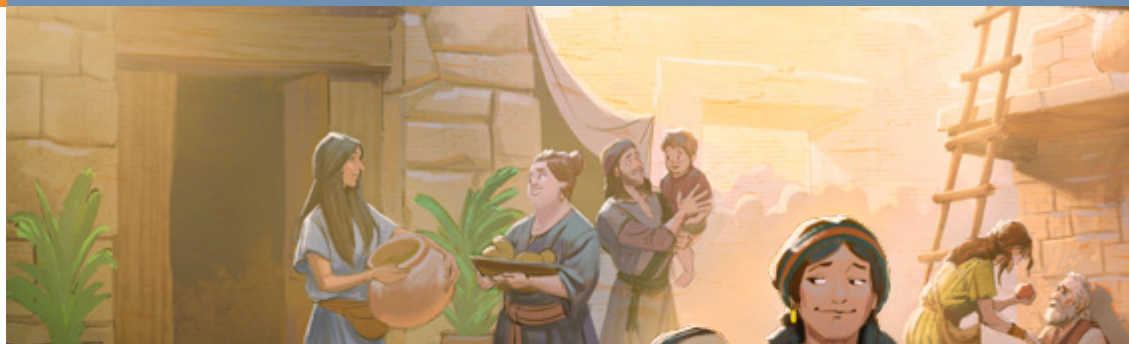
Koji su neki drugi primjeri pravednih postupaka Nefijaca? Možete pročitati 4 Nefija 1:2–15 i ispuniti praznine s više primjera koje pronađete:

- _____
- _____
- _____
- _____
- _____

RASPRAVA

- Usporedite sreću pravednih Nefijaca s tugom kada su bili nepravedni. Razmislite o razlici i pronađite načine kako možete postati obraćeni Gospodinu.
- Možete li odabrati jednu stvar koju biste mogli popraviti u svom životu?
- Kako vas ove stvari mogu približiti vašim prijateljima, obitelji i Gospodinu?

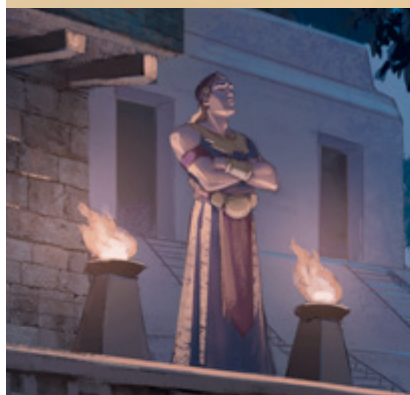
Što znači biti istinski obraćen?



Sreća i jedinstvo

Nefijci su bili sretni i ujedinjeni kroz svoje pravedne postupke (vidi 4 Nefi 1:2–15).

- Bili su poštteni i ljubazni jedni prema drugima.
- Slijedili su Kristove zapovijedi.
- Bili su ponizni u postu i molitvi.



Tuga i podjela

Nažalost, te godine jedinstva i sreće nisu trajale zauvijek. Naposljetku su Nefijci prestali poštivati Božje zapovijedi (vidi 4 Nefi 1:24–31). Čineći tako:

- postali su sebični i oholi;
- izgradili su svoje crkve radi financijske dobiti;
- zaniijekali su Kristovu Crkvu.







Sastajališta – mjesto pobožnosti i bogoštovlja



**biskup
Dean M. Davies**
prvi savjetnik u
predsjedavajućem
biskupstvu

*Duh Gospodnji u našim je sastajalištima i nadahnut će nas
dok se ponašamo pobožno pred njim.*

Predani kolega jednom mi je iznio iskustvo koje je imao dok je ispunjavao zadatak pospremanja stolica i uređivanja centra kolčića nakon sabora kolčića. Nakon 30 minuta izvršavanja ovih dužnosti, shvatio je da je zadnja osoba koja je ostala u zgradi. Međutim, umjesto da se osjeti sam, žureći se otići, uočio je da je isti sladak osjećaj mira koji je osjetio tijekom sabora ostao s njim i čak se povećavao.

Kad je završio zadatak i izašao iz sastajališta, susreo je drugog člana koji je izgledao kao da ga pažljivo promatra. Vidjevši što je moj prijatelj radio, ovaj ga je član uzeo za ruku i rekao: »Brate, Gospodin vidi ove male stvari koje činiš za njega i on gleda dolje i smiješi se na to.«

Godinama kasnije, dok je služio kao biskup, ovaj se isti prijatelj ponovno našao sam u sastajalištu njegovog odjela. Nakon što je ugasio svjetla u kapeli, zastao je na trenutak dok je mjesečina sjala kroz prozore na govornicu.

Poznati osjećaj mira ponovno ga je preplavio te je sjeo u prednjem dijelu kapele i promislio o brojnim svetim trenutcima koje je iskusio u tom okruženju – mnogim prilikama kada je promatrao kako svećenici lome kruh za sakramentalnim stolom, prigodama kada je osjećao kako ga Sveti Duh prati dok je iznosio govor na saboru odjela, službama krštenja koje je vodio, predivnim izvedbama zbora koje je čuo i brojnim svjedočanstvima članova odjela koja su ga tako duboko dirnula. Sjedeći sam u toj tamnoj kapeli, osjetio se nadvladanim cjelokupnim utjecajem tih iskustava na njegov život i na živote članova njegovog odjela pa je pognuo svoju glavu u dubokoj zahvalnosti.



Moj je prijatelj bio mudro i ispravno podučan da su najsvetija mjesta na Zemlji hram i dom, ali kroz dva navedena iskustva, on je također shvatio svetu narav naših sastajališta. Zato što su posvećene svećeničkom ovlašću, ove zgrade postaju okruženja u kojima Gospodin izlijeva objave na svoj narod i u kojima se »moć božanskog očituje« kroz uredbe koje se ondje događaju (vidi Nauk i savezi 84:20).

Sastajalište se udružuje s domom kako bi se ostvarila obećana radost koju vjerni sveci mogu doživjeti na šabat. Ono postaje mjesto gdje zajedničko bogoštovlje članova čini da njihova srca postanu »isprepletena u jedinstvu i u ljubavi uzajamnoj« (Mosija 18:21) te prema Spasitelju. Kako bismo iskazali primjerenu zahvalnost i poštovanje za izlijevanje duhovnih blagoslova koji nam dolaze kroz naša sastajališta, trebamo ulaziti u ova mjesta štovanja sa stavom duboke i iskrene pobožnosti.

Značenje pobožnosti

U našoj suvremenoj crkvenoj kulturi, riječ *pobožnost* postala je sinonim riječi *tišina*. Iako su blagi tonovi svakako primjereni za naše kapele, ovaj ograničeni pogled na pobožnost ne uspijeva obuhvatiti puno značenje riječi. Riječ *Reverence* (pobožnost) može se povezati s latinskim glagolom *revereri*, što znači »osjećati strahopoštovanje«. ¹ Možemo li uistinu pronaći pojam koji rječitije opisuje osjećaje naše duše kada zaista promišljamo o tome što je Spasitelj učinio za svakoga od nas?

Podsjećam se na riječi predivne crkvene pjesme koju pjevamo u našim kapelama: »Ja s divljenjem uživam ljubav što dobivam od Isusa.« ² Taj duboki osjećaj zahvalnosti, hvale i divljenja temelj je pobožnosti i tjera nas da izbjegavamo bilo kakav jezik ili ponašanje koji mogu umanjiti te osjećaje u nama samima ili drugima.

Sastajalište i šabat

Iz suvremene objave znamo da je središnji dio našega šabatnjeg štovanja »[i]ći u dom molitve i prinosi[tu] sakramente svoje u sveti dan [Gospodinov]« (Nauk i savezi 59:9). »Dom[ovi] molitve« u kojima se sabiremo na šabat naša su sveta sastajališta.

Predsjednik Russell M. Nelson pomogao nam je bolje razumjeti

blisku povezanost između naše pobožnosti prema Spasitelju i naših osjećaja prema šabat. Iznoseći vlastito iskustvo u tome kako je počeo cijeniti šabat, predsjednik je Nelson rekao: »Naučio [sam] iz Svetih pisma da moje djelovanje i stav na šabat predstavlja *znak* između mene i mog Nebeskog Oca.«³

Baš kao što su naše ponašanje i stav na šabat znak naše odanosti Gospodinu, naše ponašanje, naš stav, čak i način našeg odijevanja dok smo u njegovom domu molitve, mogu također ukazivati na razinu pobožnosti koju osjećamo prema Spasitelju.

Sastajališta i uredbe

Starješina Jeffrey R. Holland iz Zbora dvanaestorice apostola povećao je naše razumijevanje ovog koncepta izjavljujući:

»Kao dodatak pronalaženju vremena za više evandeoske poduke u domovima, naše prilagođeno nedjeljno bogoslužje... naglašava sakrament Gospodinove večere kao svetu, priznatu središnju točku našeg tjednog iskustva štovanja. Trebamo upamtiti na najosobniji mogući način da je Krist umro od slomljenog srca podnoseći potpuno sam grijeh i žalosti cijele obitelji čovječanstva.

Budući da smo pridonijeli tom kobnom teretu, takav trenutak zaslužuje naše poštovanje.«⁴

Važno je sjetiti se da je određeno mjesto za ovaj uzvišen trenutak poštovanja prema Spasitelju kapela sastajališta. Osim pobožnosti koju



osjećamo tijekom tjedne uredbe sakramenta, naši su osjećaji pobožnosti i poštovanja pojačani kada razmotrimo druge svećeničke uredbe i blagoslove koji se izvode u sastajalištu, uključujući imenovanje i blagoslov djece, krštenja i potvrde, zaređenja u svećeništvo i odjeljivanja za pozive. Svaka od ovih uredbi i blagoslova može donijeti izlivanje Svetoga Duha ako oni koji sudjeluju i oni koji prisustvuju dođu sa stavom pobožnosti.

Sastajališta i bogoštovlje

Šabat nam omogućuje priliku da štujuemo Gospodina tijekom našeg proučavanja kod kuće i kao kongregacija tijekom našeg sakramentalnog sastanka i drugih sastanaka. Od najranijih dana Crkve sveci su uživali okupljati se kako bi se družili i stvarali veze bratstva i sestrinstva. Naša su sastajališta čak osmišljena s prostorima za održavanje takvih aktivnosti tijekom tjedna. Međutim, ne smijemo nikada izgubiti iz vida primarnu svrhu ovih zgrada, a to je da budu mjesta bogoštovlja.



Bogoštovlje i pobožnost usko su povezani. »Kada štujuemo Boga, pristupamo mu s pobožnom ljubavlju, poniznošću i divljenjem. Priznajemo ga i prihvaćamo kao našeg suverenog Kralja, Stvoritelja svemira, našeg voljenog i beskonačno brižnog Oca.«⁵

Ova središnja svrha štovanja trebala bi stoga utjecati na naše ponašanje u sastajalištima čak i kad smo uključeni u društvene ili rekreacijske aktivnosti. Velika pažnja treba biti posvećena umanjivanju nereda, otpada ili štete na bilo kojem dijelu zgrade kao rezultat crkvenih aktivnosti i radnje trebaju biti poduzete kako bi se to brzo očistilo ili popravilo u slučaju takvog događaja.

Djeca i mladi mogu biti podučeni da se

pobožnost i briga za sastajalište protežu dalje od nedjeljnih sastanaka. Sudjelovanje članova u čišćenju sastajališta – pogotovo zajedničko sudjelovanje roditelja i djece – divan je način razvijanja osjećaja pobožnosti za naše svete zgrade. Kako pokazuje iskustvo mog prijatelja kada je uređivao svoj centar kolčića nakon sabora kolčića, sam čin brige za sastajalište način je bogoštovlja i poziva Duha Gospodnjeg.

Sastajališta i Spasitelj

Pod proročkim vodstvom predsjednika Nelsona, značajan se napor ulaže kako bi se osiguralo da ime Isusa Krista nikada ne bude isključeno kada govorimo o njegovoj Crkvi. Na sličan način, mi ne smijemo dozvoliti da Spasitelj bude udaljen iz središta našeg bogoštovlja – uključujući naša mjesta štovanja.

Navikli smo nazivati hram domom Gospodnjim, što je točan i važan naziv. Međutim, mogli bismo biti skloniji zaboraviti da je svako naše sastajalište posvećeno svećeničkom ovlašću kao mjesto gdje Duh



*Briga za naša
sastajališta način je
bogoštovlja i poziva
Duha Gospodnjeg.*



Gospodnji može prebivati i gdje Božja djeca – i u Crkvi i izvan Crkve – mogu doći »do spoznaje o Otkupitelju svojemu« (Mosija 18:30).

Nedavno najavljena inicijativa da ukrasimo naša sastajališta umjetničkim djelima koja s poštovanjem prikazuju Spasitelja i božanske događaje njegovoga smrtnog života i života nakon smrti namijenjena je da privuče naše oči, umove i srca bliže njemu. Kada ulazite u ove domove molitve radi sastanaka i aktivnosti, s ljubavlju vas pozivamo da zastanete i promotrite ove svete slike te promislite o

njima, pogledate ih sa svojom djecom i omogućite im da osnaže vaše osjećaje štovanja i pobožnosti prema Bogu.

Prorok Habakuk iz Starog zavjeta izjavio je: »Ali je Jahve u svojem svetom Hramu: nek zemlja sva zašuti pred njime!« (Habakuk 2:20) Sjetimo se na isti način da je Duh Gospodnji u našim sastajalištima i prožet će svako naše srce u mjeri da ćemo se ponašati s pobožnošću pred njim. ■

NAPOMENE

1. »Revereri«, Lexico Powered by Oxford, lexico.com.
2. »Divno je«, *Pjesmarica*, br. 112.
3. Russell M. Nelson, »Šabat je milina«, *Lijahona*, svibanj 2015., 130.
4. Jeffrey R. Holland, »Evo Jaganjca Božjeg«, *Lijahona*, svibanj 2019., 45.
5. Dean M. Davies, »Blagoslovi štovanja«, *Lijahona*, studeni 2016., 94.

Mlade odrasle osobe

U ovom odsjeku

44 Je li ovisnost isto što i pobuna?

Destiny Yarbrow

48 Sedam smjernica za nadvladavanje korištenja pornografije

Richard Ostler

Samo digitalna verzija

Podržavanje moje majke na njezinom putu prema trijeznosti

Onnastasia Cole

Pronađite ove i druge članke:

- na stranici **liahona.ChurchofJesusChrist.org**;
- u odsjeku **MOO tjedno** (pod karticom Mlade odrasle osobe u Evandeoskoj knjižnici).

Iznesite svoju priču

Imate li čudesnu priču za iznijeti? Ili želite vidjeti članke o određenim temama? Ako je tako, želimo da nam se javite! Možete predati svoje članke ili povratnu informaciju putem stranice **liahona.ChurchofJesusChrist.org**

Možete pronaći slobodu

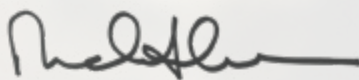
Jeste li vi ili netko koga volite uhvaćeni u začarani krug u kojem griješite, kajete se, obvezujete se biti bolji i griješite ponovno? Mnoge divne mlade odrasle osobe s kojima sam radio dok sam služio kao biskup odjela mladih odraslih samaca bile su uhvaćene u isti začarani krug. **Ali mnogi su također pronašli slobodu kroz Pomirenje Isusa Krista.** Poruke o ovisnosti u odsjeku za ovaj mjesec nude korisne uvide u pronalaženje slobode – za sebe i druge.

Ono najvažnije čega se trebamo sjetiti jest da **smo svi mi voljena djeca Nebeskog Oca.** Starješina Dieter F. Uchtdorf podučio je: »[Bog] ne čeka da vas počne voljeti kada nadvladate svoje slabosti i loše navike. On vas voli danas s punim razumijevanjem za vaše borbe... Zna za vaše žaljenje zbog vremena kada ste pokleknul[i] ili niste uspjel[i]. **I ipak vas voli**« (»Radosno življenje evanđelja«, *Lijahona*, studeni 2014., 123.; naglasak dodan).

S druge strane, Sotona će vas pokušati uvjeriti da ste udaljeni i izuzeti od ljubavi Nebeskog Oca i Spasiteljeve moći da vas preobrazi i pročisti. Sotona će vas nastojati zadržati u vohoru stida i samoprezira, ali nemojte vjerovati njegovim lažima.

Umjesto toga, okrenite se Nebeskom Ocu. **Nemojte se bojati** otvoriti se svojem biskupu ili predsjedniku ogranka i drugima koji vas vole. Dok čitate priče o nadi od drugih mladih odraslih osoba na koje je utjecala ovisnost, djelujte prema dojmovima koje primite. **Budite strpljivi sami sa sobom, sjetite se svoje božanske naravi, živite dan za danom i vjerujte u iscjeljujuću moć Isusa Krista.** On i toliki mnogi izvori pomoći će nam uspjeti u pronalaženju slobode koju želimo. Nemojte nikada odustati.

Vaš prijatelj,
Richard Ostler





Je li ovisnost isto što i pobuna?

Bolje razumijevanje ovisnosti može nam pomoći vjerovati da će nas jednoga dana Gospodin izbaviti iz ropstva.

Destiny Yarbro

U našem palom svijetu, ovisnost je frustrirajuća stvarnost za neke koja mijenja život. Kada nešto koristimo prekomjerno kako bismo pobjegli od života, poput hrane, lijekova na recept, društvenih medija, ogovaranja, pornografije, laganja, kockanja ili čak vježbanja, lako možemo zaglaviti u krugu ovisnosti.

Dok sam gledala kako se divni, brižni ljudi oko mene muče s ovisnošću – ne samo podliježući lošim odlukama – okrenula sam se Svetim pismima i trenutnom istraživanju o ovisnostima kako bih bolje razumjela te neurološke porive i kompulzije.

Korovi ovisnosti

Postupanje s ovisnošću može biti poput brige o vrtu. Nećemo plijeviti jednom i očekivati da smo gotovi. Znamo da će izniknuti još korova, stoga pažljivo i redovito čupamo korov kako bismo zaštitili biljke.

Ako se mučimo s ovisnošću, mogli bismo postati obeshrabreni kada se vratimo tome čak i nakon pokajanja

i traženja pomoći. Mogli bismo biti iznenađeni i frustrirani da su ova iskušenja posebno snažna nakon vrlo sretnih ili vrlo tužnih razdoblja u našem životu. (Baš kao što još više korova raste nakon osvježavajuće kiše ili snažne oluje.)

Ovisnost nasuprot namjernoj pobuni

Otkrila sam da Sotona koristi ovisnost kao »dokaz« da mi urođeno želimo zlo, da smo osuđeni od početka, ili da je Gospodin odustao od nas. Đavao koristi stid da nas obeshrabri, ističući da se, bez obzira koliko se puta pokajemo, iskušenja nastavljaju događati.

Postoji mnogo razloga zašto su ljudi skloni ovisnostima, ali ovisnost često započinje s pokušajem zadovoljavanja »dubokih i nezadovoljenih potreba«. ¹ Stoga, iako pobuna može dovesti do ovisnosti, a ovisnosti *moгу* uzrokovati grijeh, one su često posijane, to jest uvećane, u slabosti radije nego namjernoj pobuni. ²

Na sreću, znamo da nam slabost može dati priliku da učimo o milosti i razvijemo duboku vjeru u iscjeljujuću moć Isusa Krista. ³

Do izbavljenja iz ropstva

Nalazimo uvide u način kako navigirati klopkom ovisnosti i izbjeći ju kod dvije skupine ljudi u Mormonovoj knjizi: Limhijevog naroda i Alminog naroda.

Obje su skupine bile u ropstvu tijekom duljeg razdoblja. Obje su shvatile da »ne bijaše nikakva načina da se izbave« iz ropstva (Mosija 21:5). Obje su se, s vremenom, okrenule Gospodinu za pomoć.

Limhijev je narod bio u ropstvu zbog prijestupa. Ne tražeći pomoć od Gospodina, borili su se sa svojim ugnjetavačima »u gnjevu« tri puta. Izgubili su svaku bitku. Kad su počeli osjećati poniznost, »Gospod ne usliša brzo vapaj njihov... [ali on] usliša vapaje njihove i poče smekšavati srca Lamanaca, te oni počеше olakšavati bremena njihova« (Mosija 21:15; naglasak dodan). Bili su blagoslovljeni zbog svoje rastuće poniznosti, ali »Gospod ne smatraše prikladnim da ih izbavi iz ropstva« sve do kasnijeg vremena.

Almin narod bio je u ropstvu unatoč svojoj pravednosti, ali oni »izlijevahu srca svoja [Bogu]«. Čak i poznavajući njihove pravedne želje, Bog je dopustio da vrijeme prođe između njihovog ropstva i njihovog izbavljenja. Kako su se nastavljali oslanjati na njega, on je obećao da će »olakšati bremena što su stavljena na pleća vaša, te ih nećete moći ni osjetiti na leđima svojim, i to dok ste [još] u ropstvu«. Tako se oni »podložiše veselo i sa strpljivošću svoj volji Gospodnjoj« (Mosija 24:12, 14, 15).

Obje su skupine naposljetku bile izbavljene. A i nama je obećano da, okrenemo li se Gospodinu u našem ropstvu, možemo »stajati kao svjedoci za [njega] poslije« i »znati [ćemo] zasigurno da [on], Gospod Bog, pohađa[] narod svoj u nevoljama njihovim« (Mosija 24:14) – i njihovim ovisnostima!

Utješite se

Ako se mučite s ovisnošću, sjetite se da uz Gospodinu pomoć ovo vrijeme može biti bogato tlo za uzgajanje kristolikih osobina. Kako rastete u poniznosti, moći ćete naučiti strpljivost, sućut, dugotrpnost i krotkost.

Sastanite se sa svojim svećeničkim vođama i onima koji mogu pružiti podršku, te upotrijebite mnoge alate koje je Nebeski Otac omogućio kako bi vam pomogao pronaći slobodu. Oslonite se na Gospodina; dok ga marljivo slijedite, on može preobraziti ovaj obeshrabrujući i frustrirajući izazov u snažnu priliku za duhovno pročišćenje.⁴

Rana je australska svetica posljednjih dana, uspoređujući svoju prošlost sa svojom sadašnjošću, rekla: »Moj prošli život [bio je] divljina puna korova, s jedva kojim cvijetom razasutim među njim. [Ali] sada je korov nestao, a cvijeće niče umjesto njega.«⁵

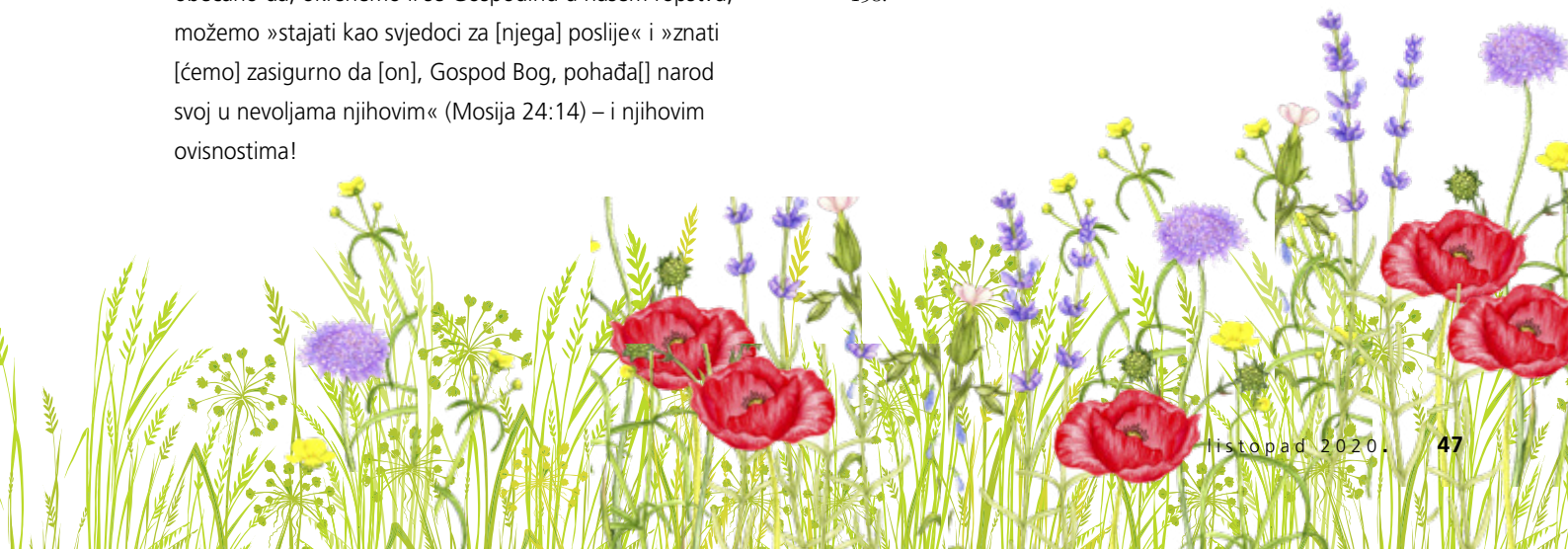
Kada vi i ja dosljedno plijevamo svoj vrt i okrećemo se Gospodinu u našim iskušenjima, primit ćemo obećanje dano Alminom narodu: »Utješite se, jer sutra ću vas izbaviti iz ropstva« (Mosija 24:16).

Nastavite plijeviti – žetva je vrijedna toga! ■

Autorica živi u Teksasu, SAD.

NAPOMENE

1. Spencer W. Kimball, »Jesus: The Perfect Leader«, *Ensign*, kolovoz 1979., 5.
2. Vidi 1 Korinćanima 15:42–44
3. Vidi 2 Korinćanima 12:9; Eter 12:27
4. Vidi Izaija 51:3
5. Martha Maria Humphreys, navedeno u Marjorie Newton, *Southern Cross Saints: The Mormons in Australia* (1991.), 158.



Sedam smjernica za nadvladavanje korištenja pornografije

Radeći s mladim odraslim samcima na pokušavanju prevladavanja kompulzivnog korištenja pornografije, otkrio sam neke smjernice koje bi i vama mogle biti korisne.



Richard Ostler

Kad sam bio odijeljen za novog biskupa odjela mladih odraslih samaca, nastao je red mladih odraslih samaca izvan mog ureda koji su čekali sastanak sa mnom. Pogodite o čemu smo razgovarali na tom prvom intervjuu?

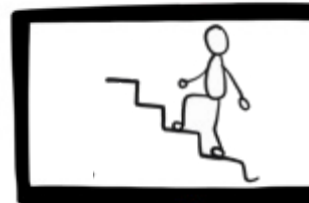
O pornografiji.

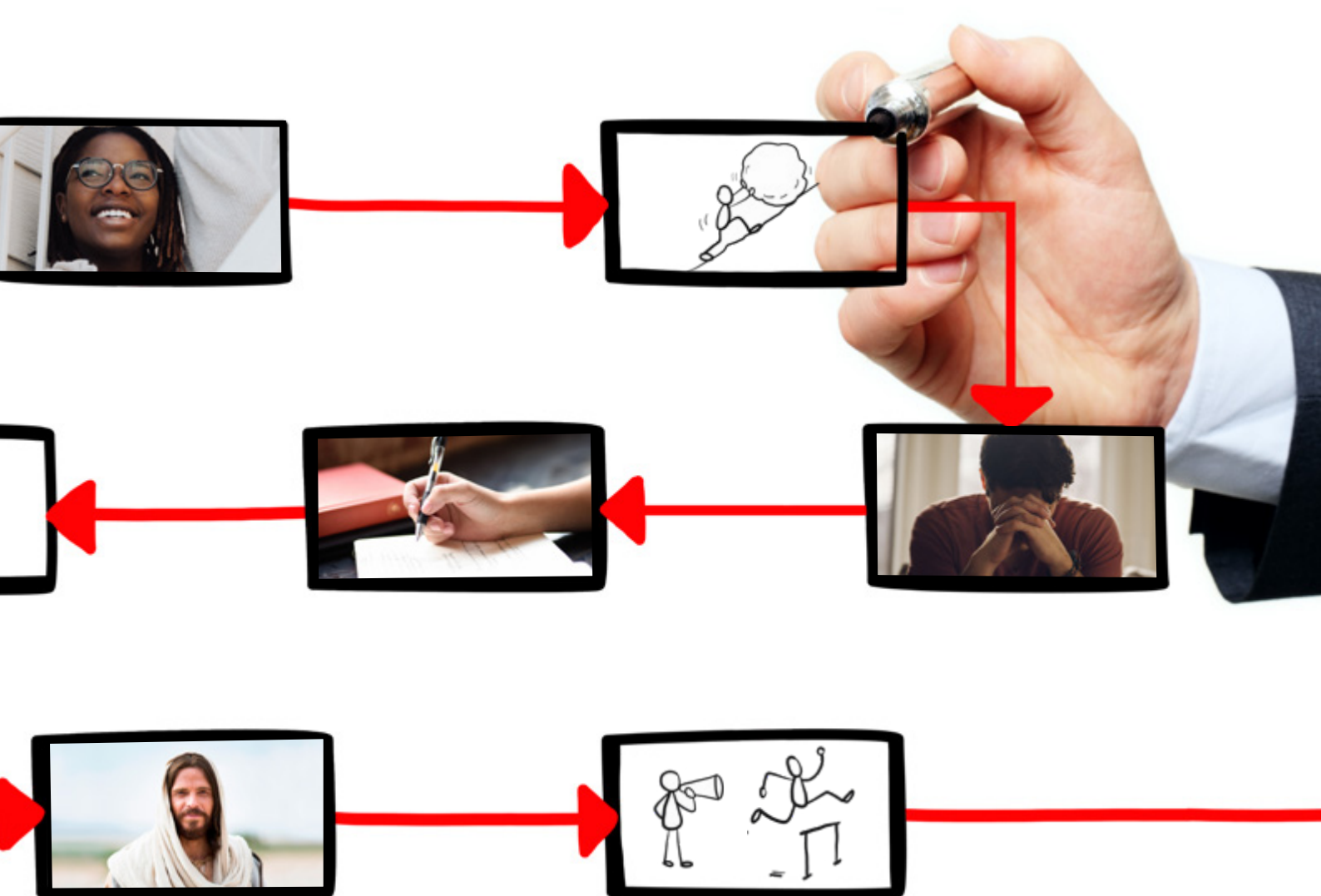
I sljedeće je tri godine nastojanje da pomognem mladim odraslim osobama nadvladati kompulzivnu naviku bilo veliki aspekt mog poziva, stoga sam znao da moram naučiti što više mogu. Postio sam, molio sam se, išao u hram, savjetovao se s drugim vođama, pregledavao sve dostupne izvore, pohađao tečajeve za oporavak od ovisnosti i učio od onih koji su radili na tome da pronađu oporavak. Želio bih iznijeti neke misli ispunjene nadom o onome što sam naučio.

1. Znajte da ste dijete Nebeskog roditelja koji vas vole

Ako nastojite nadvladati kompulzivno korištenje pornografije, možda ćete osjećati da se želite udaljiti od Nebeskog Oca zato što mislite da niste dostojni ljubavi ili pomoći dok to ne razriješite. To je upravo ono što Sotona želi – udaljiti vas od svakoga tko vas voli s idejom da možete sami nadvladati pornografiju i tek ćete onda biti dostojni ljubavi.

Zbog vaše božanske naravi, uvijek ste dostojni primiti nadu, nadahnuće i osobnu objavu od Nebeskog Oca te iscjeljujuću moć Isusa Krista da nadvladate pornografiju.¹ Nemojte se udaljavati od njih ili od ljudi koji vas vole.





2. Uklonite stid

Shvatio sam da je uklanjanje stida temeljno za nadvladavanje pornografije. Stid je osjećaj kao da ste slomljeni, oštećeni ili loša osoba. Vjerovanje ovim štetnim idejama o sebi može vas zapravo zadržati zarobljenima u ciklusu ovisnosti. Osjećanje žaljenja za nešto što ste učinili dio je procesa pokajanja i može vam pomoći promijeniti vaše ponašanje. Ali stid čini da se osjećate kao da je cijela vaša osobnost loša i da vam Spasitelj ne može pomoći.²

Nebeski Otac želi da imate punu nadu u Isusa Krista i blagoslove njegova Pomirenja. Stid gleda unatrag, držeći vas u vohoru laži i prezira prema sebi. Molim vas držite se podalje od puta stida.

3. Nemojte se žuriti koristiti oznaku »ovisnosti«

Mnogi ljudi označavaju sebe »ovisnima« o pornografiji. Upozoravam vas da ne prihvaćate neispravno tu oznaku. Većina mladih ljudi koji se muče s pornografijom zapravo *nije* ovisna.³ A neispravno korištenje ove oznake može otežati prekidanje korištenja pornografije zbog stida, smanjene nade i prezira prema sebi koji dolaze s time.

4. Stvorite pisani osobni plan prevencije

Osobni plan prevencije dokument je u tri dijela koji vam može pomoći nadvladati pornografiju.

1. *dio*: Navedite svoje okidače. Biti potaknut prvi je korak u ciklusu koji vodi gledanju pornografije.

Postoji nekoliko vrsta okidača:

- **Situacijski**: okoline koje stvaraju okidač zbog prošlih misli ili ponašanja (poput boravka u istoj prostoriji ili u određenom vremenu u danu)
- **Stres/tjeskoba/usamljenost/traumatski događaji**: teške emocije ili situacije koje potiču da se okrenete pornografiji kao način bijega i nošenja s tim osjećajima
- **Vizualni**: nevino izlaganje preko društvenih medija, filmova, fotografija itd. nečemu što nije pornografsko, ali potiče okidače

2. *dio*: Načinite plan kako ćete ublažiti okidače.

Na primjer, ako imate situacijski okidač poput osjećaja ranjivosti kasno navečer, isključivanje vašeg telefona 30 minuta prije



spavanja ili spavanje bez telefona u sobi može koristiti. Ako je pornografija način kako se nosite s teškim osjećajima, pronađite načine kako se bolje nositi s tim emocijama. Mogu li vam vježbanje ili lijekovi pomoći smanjiti razine vašeg stresa ili tjeskobe? Može li izlazak s prijateljima ili upis na tečaj instituta smanjiti usamljenost? Razmotrite s čime se borite i koje bi vam opcije mogle biti korisne.

Također, **nemojte podcijeniti duhovne alate**. Molitva, proučavanje Svetih pisama, služenje te odlaženje u crkvu i hram snažni su alati koji su neophodni za ublažavanje okidača i kao pomoć da ostanete snažni.

3. *dio*: Planirajte što ćete učiniti kada ste izazvani. Za svaki okidač napišite plan u više koraka.

Na primjer, kada osjetite okidač, možete brzo isključiti telefon, poslati poruku ili nazvati nekoga, otići u šetnju ili na vježbu, čitati iz Mormonove knjige ili činiti bilo što drugo što bi vam moglo pomoći preusmjeriti vaše misli.

Zapišite korake koji djeluju za vas! Ponekad će okidači proći bez da trebate prolaziti kroz sve korake svojeg plana sprečavanja. Ali vaši koraci mogu pomoći izvući vas iz tog trenutka. Kada okidač prođe, ažurirajte svoj plan sprečavanja prema onome što je djelovalo i kako može biti prilagođen da

bi sljedeći put bio učinkovitiji. Držite ga negdje gdje ga možete svakodnevno vidjeti.

5. Shvatite razliku između greške i recidiva.

Greška je kada zabrljate, ali brzo se oporavite i upotrijebite to kao iskustvo učenja kako biste popravili svoj plan sprečavanja. Recidiv je kada odustanete, nastavite to raditi i nije vam stalo.

Znajte da je greška dio popravljanja vašeg plana sprečavanja. Nemojte zaključiti da ste izgubili sav svoj napredak ili da sav rad koji ste ostvarili ne vrijedi – jer to nije točno. Gledajte naprijed s pozitivnim stavom i znajte da ste jedan dan bliže oporavku.

Kada pogriješite, upitajte se:

- Što se dogodilo?
- Zašto je ovaj okidač bio drugačiji?
- Jeste li u zadnje vrijeme pod stresom? Kako ste se osjećali emocionalno?
- Je li vas neko vrijeme bez proučavanja Svetih pisama oslabilo?
- U zadnje vrijeme niste puno vježbali?
- Ima li nešto u vašem planu sprečavanja što nije korisno?
- Što možete učiniti drugačije sljedeći put?

Zapišite ono što učite i nastavite dalje!



6. Vjerujte u Spasiteljevu iscjeljujuću moć

Isus Krist vam može pomoći u napredujućem procesu pokajanja i on ima moć osnažiti vas dok nastojite nadvladati pornografiju. On razumije kako se osjećate i očekuje uzeti taj teret od vas. Nemojte misliti da okretanje njemu nadodaje njegovom teretu. On je već platio cijenu za vas. Umjesto toga, učinite najbolje što možete, približite se Spasitelju i zatražite da vam pomogne ozdraviti, promijeniti vaše želje i dade vam više snage za napredovanje.

Kao što je starješina Ulisses Soares iz Zbora dvanaestorice apostola podučio: »Dok stalno nastojimo prevladati svoje izazove, blagosloviti s darovima vjere da budemo iscjeljeni i izvođenja čudesa. On će učiniti za nas ono što mi nismo kadri učiniti za sebe.«⁴

7. Nemojte raditi ovo sami

Povezanost i prijateljstvo također vam mogu dati moć i pomoći vam da uspijete. Trebate imati nekoga tko vam može pomoći zadržati odgovornost i provesti vas kroz vaše najbolje i najgore dane. Oni vas trebaju podržati bez osuđivanja. A vi možete također pružiti istu podršku njima. Tražite savjet od svojih crkvenih vođa ili članova obitelji. I ako je potrebno, terapeut ili profesionalni savjetnik za mentalno zdravlje također vam mogu pomoći otkriti temeljne razloge zašto se možda mučite s pornografijom.

Sjetite se da ste vi roditelji i vođe sutrašnjice

Vi ste prvi naraštaj koji se nosi s pristupom pornografiji 24 sata na dan. Vjerujem da je ovaj izazov na vrhuncu s vašim naraštajem zato što ćete imati bolje alate i mudrost da druge udaljite od ili izvedete iz ove klopke kada

jednog dana budete roditelji i vođe. »Nebeski Otac nije nas stavio na Zemlju da bismo bili neuspješni, već veličanstveno uspješni.«⁵

Iako ove smjernice mogu pomoći u vašim naporima da nadvladate pornografiju, nemojte se bojati okrenuti i drugim izvorima. Svačije putovanje prema oporavku izgleda drugačije. Pronađite ono što pomaže vama. Nemojte odustati. Pristupajte ovome jedan po jedan dan. Vi to možete. Zaista možete (vidi Filipljanima 4:13). I postat ćete osobe koje je suđeno da budete. ■

Autor živi u Uti, SAD.

NAPOMENE

1. Sestra Joy D. Jones objašnjava razliku između vrijednosti i dostojnosti u govoru »Value beyond Measure«, *Lijahona*, studeni 2017., 14.
2. Vidi Wendy Ulrich, »Nije grijeh biti slab«, *Lijahona*, travanj 2015., 23.; »Shame versus Guilt: Help for Discerning God's Voice from Satan's Lies« (samo u digitalnom izdanju), *Ensign*, siječanj 2020.
3. Vidi Dallin H. Oaks, »Recovering from the Trap of Pornography«, *Lijahona*, listopad 2015., 52. Predsjednik Oaks opisuje razliku između različitih razina uključenosti u pornografiju: »(1) nehotično izlaganje, (2) povremeno korištenje, (3) intenzivno korištenje i (4) kompulzivno korištenje (ovisnost).« Korisno je prepoznati da nije svatko tko koristi pornografiju »ovisan«. Postoji nada za nadvladavanje pornografije, bez obzira na kojoj ste razini uključenosti.
4. Ulisses Soares, »Uzeti naš križ«, *Lijahona*, studeni 2019., 114.
5. Richard G. Scott, »Learning to Recognize Answers to Prayer«, *Ensign*, studeni 1989., 30.





Kad sam bio odijeljen

za služenje u misiji Kalifornija San Bernardino kao cjelodnevni misionar, moja je obitelji bila tu uz mene. Na slici sam ja u zagrljaju s jednim od moje braće nakon što sam bio odijeljen. Prošao sam put da bih stigao do ove točke, ali tako sam zahvalan za promjene koje sam vidio u sebi i u svojoj obitelji.

U trećem razredu srednje škole doživio sam ozbiljnu prometnu nesreću. Prije toga nisam baš radio stvari koje bih trebao. Ali nakon nesreće moje se stajalište zaista promijenilo. Moj je život mogao biti uzet baš tada i ondje, i nisam želio da tako završi. Moj mi je biskup pomogao da se vratim na pravi put: svakodnevnim čitanjem Mormonove knjige i pripremom za služenje misije.

Trčanje je moj sport, moja strast. Nakon nesreće, nisam se natjecao jednu sezonu i pitao sam se što mi je uopće ostalo. Ali okrenuo sam se Gospodinu i kad sam to učinio, sljedeće sam godine imao odličnu sezonu. Još je uvijek bilo problema, ali ono što se promijenilo bilo je da sam, umjesto za sebe, činio ovo za Gospodina.

Promijenilo me samo vidjeti koliko mnogo blagoslova može doći od punine evanđelja. Stekavši svu tu sreću i radost, želim je proširiti diljem svijeta. Čeznem da ljudi imaju radost koju ja imam svaki dan zbog evanđelja. I zbog toga služim misiju: da pomognem »ostvarivati besmrtnost i vječni život čovjeka« (Mojšije 1:39).

Garret W., 18,

Sjeverna Karolina, SAD

SADRŽAJ



54 Martina svakodnevna služba

Sam Lofgran

58 Kako sam pronašla iscjeljenje od seksualnog zlostavljanja

Ime uskraćeno

62 Pitanja i odgovori: Kako se nositi s osamljenošću? Mogu li služiti misiju s izazovima u pogledu mentalnog zdravlja?

64 Posljednja riječ: Naša nada, naše svjetlo, naša snaga

starješina Ronald A. Rasband

65 Ljudi iz Mormonove knjige: Jaredov brat

Martina SVAKODNEV



NA SLUŽBA

Ova mama i kći rade naporno kako bi zajedno živjele evanđelje. A Marta ga može živjeti služeći svojoj mami na jedinstvene načine.

Sam Lofgran

crkveni časopisi

Marta je jedanaestogodišnjakinja iz Portugala, i poput mnogih djevojčica njezine dobi, voli provoditi vrijeme sa svojim prijateljicama, jesti hranu i igrati se sa svojim lutkama. Ona također uživa provoditi vrijeme sa svojom mamom. Ali život s njezinom mamom znači da Marta živi malo drugačije od druge djece.

Martina mama Sonia rođena je s motornim oštećenjem koje joj otežava hodanje. Ona nije potpuno paralizirana, ali treba hodalicu kako bi se kretala. Ona se ne može sama odjenuti, okupati niti smjestiti u krevet. To joj otežava živjeti sama. Marta je bila u mogućnosti služiti Sonyi posljednjih nekoliko godina pomažući joj sa stvarima koje ona ne može sama učiniti.

»Ja držim svoj prostor čistim kako bi se moja mama mogla lakše kretati«, kaže Marta. »Također uzimam pauze od igranja kako bih imala vremena provjeriti svoju mamu i vidjeti treba li pomoć. Ako se igram i ona pozove, otići ću brzo jer bi moglo biti nešto hitno.«

Ali Sonia nastoji pustiti Martu da živi što normalnije može. Ako Sonia ne treba nikakvu pomoć, ona se pobrine da Marta ima vremena igrati se sa svojim prijateljicama.





ONE ŽIVE SVOJU VJERU

Marta ima priliku živjeti evanđelje svaki dan služeći svojoj mami. Ona preuzima mnogo odgovornosti koje druga djeca obično nemaju. Na primjer, ona se budi rano kako bi prije škole pomogla svojoj mami pripremiti se za posao. Bez Martine pomoći, Sonia se ne bi mogla kretati niti ići na posao svaki dan.

Marta i Sonia također idu u crkvu zajedno. Sonia je bila krštena u dobi od osam godina, pa je Marta odrasla u Crkvi. Sonia svaki dan podučava Martu o važnosti evanđelja. Jedan način kako ovo čini jest imajući mnogo slika Isusa Krista u svom domu.

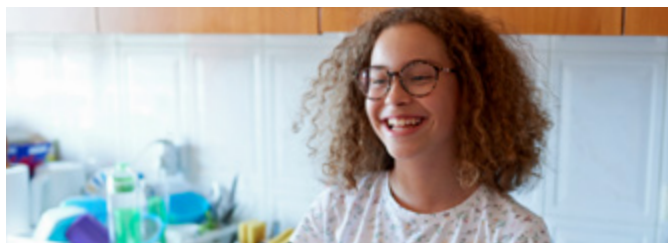
»Znam da Bog živi i da je Isus Krist stvaran«, kaže Sonia. »I želim da svi koji dođu u moj dom znaju da mi je vjera veoma važna. Također mi je važno da podučim o ovome Martu tako da odrasta s tom spoznajom o Isusu Kristu.«

Marta je primila ono što ju je mama podučila i nastavlja učiti više o evanđelju sama za sebe. Jedan način kako voli učiti je čitajući Sveta pisma, što joj pomaže uspostaviti snažniji odnos s Nebeskim Ocem i Spasiteljem. »Dok čitam Sveta pisma, osjećam da je Krist uz mene«, kaže ona.

PRONALAŽENJE UTJEHE

Iako može biti teško imati toliko odgovornosti, odlaženje u crkvu svaki tjedan pomaže Marti pronaći utjehu koju treba kako bi nastavila pomagati svojoj mami. »Kada izgovaraju molitve na početku i kraju sakramentalnog sastanka, tako je mirno«, kaže ona. »Kad sam tamo, ponekad osjećam kao da mi Nebeski Otac govori da sam dobra osoba i da trebam nastaviti biti dobra osoba kako bih pomagala svojoj mami.«





Kad se god osjeća ovako, podsjeća se koliko je zahvalna za svoju mamu. Ona osjeća da je Nebeski Otac poslao anđele da je podrže. »Mislim da me on osnažuje kako bih se probudila i bila sretna i ponosna na mamu koju imam«, kaže Marta.

Jedna od lekcija koje su Sonia i Marta zajedno naučile jest da život nije lagan niti savršen – ni za koga. Sonia kaže: »Nijedna od mojih teškoća ne čini me tužnom. Znam da mi je Bog dao ovo tijelo, krv i kosti na ovaj način zato što sam posebna i Bog mi je rekao da mogu uspjeti. Dajem sve od sebe. Mogu učiniti više, ali danas se osjećam dobro sama sa sobom. Ponosna sam na ono što radim, što imam i što ću raditi sutra.«

Marta također shvaća da će sve ispasti dobro, iako život može ponekad biti težak kad se brine za svoju mamu. Ona vidi da svi imaju drugačije izazove. »Ničiji život nije savršen«, kaže ona. Ali čak i sa svojim osobnim izazovima, Marta ipak nalazi dobre stvari u svakoj situaciji – odnos koji ima sa svojom mamom jedan je primjer. »Moja mama ima fizičko ograničenje, ali mentalno i emocionalno veoma je inteligentna. Zaista smo dobre prijateljice.«

GLEĐANJE NAPIRIJED

Dakle, što je u budućnosti za Martu i Sonyu? Marta kaže: »Želim ostati blizu svojoj mami i naravno, želim se udati, imati djecu i obitelj. Ali u budućnosti, budem li mogla, želim kupiti kuću i za moju obitelj i za moju mamu, zato što ne bih željela biti daleko od nje niti jedan dan!«

Sonia se također osjeća optimistično u vezi budućnosti uvijek će biti zahvalna za Martino društvo i ljubav. »Čudesno je imati predivnu kćer. Jako je dobro što imam Martu u svom životu. Ona je dar od Boga. On je pripremio Martu da bude ovdje sa mnom.« ■



*Živjela sam noćnu moru.
Ali kasnije sam shvatila da se
tijekom svojih najmračnijih
trenutaka mogu osloniti na
svog Spasitelja.*

Kako sam pronašla iscjeljenje *od seksualnog zlostavljanja*

Ime uskraćeno

Moja je noćna mora započela kad mi je bilo samo sedam godina i moja se mama preudala. Zaista nam se svidio moj novi očuh. Bio je ljubazan i dobro se uklopio u našu obitelj. Osjećala sam se zaista sigurno oko njega. Sve je bilo odlično dok me jednoga dana, kad su svi drugi bili zauzeti, nije seksualno zlostavljao.

Nisam razumjela što mi je učinio. Osjećala sam se uplašeno, zbunjeno i veoma posramljeno. Ali previše sam se bojala reći nekome. Mislila sam da bi to uništilo tek pronađenu sreću moje obitelji i da mi ionako nitko ne bi vjerovao. Stoga sam odlučila šutjeti.

Ozlijedio me samo taj jedan put, ali sjećanje na zlostavljanje uvijek mi je opterećivalo um. Naposljetku sam postala tako paranoična da će netko prozreti moju bol i otkriti moju tajnu da sam pokušala sakriti istinu postajući dobra prijateljica s mojim očuhom. On je bio posebno ljubazan prema meni i zapravo mi se ponovno počeo sviđati.

Ali tada su se stvari pogoršale. Kad je mama počela raditi noću, moj me očuh počeo redovito zlostavljati. Osjećala sam se tako bespomoćno. Htjela sam progovoriti, ali ljudi su voljeli mog očuha i mislila sam da će svi stati uz njega. Stoga sam noću, kad sam bila sama, preklinjala Boga da mi pomogne sačuvati moju tajnu.

PROGOVARANJE

Jednoga dana zlostavljanje je napokon prestalo. Nisam imala pojma zašto. Iako me više nije ozljeđivao, uvijek sam se osjećala prljavo i posramljeno. Mrzila sam sebe. Ponekad sam čak razmatrala hoće li smrt biti lakša od moje stvarnosti. Još sam uvijek željela progovoriti, ali bojala sam se što će istina učiniti.

Onda sam jedne nedjelje u crkvi, kad mi je bilo 14 godina, slušala lekciju o donošenju velikih odluka. Moja nas je učiteljica ohrabrila da postimo i molimo se te je obećala da će nas Bog osnažiti da učinimo ono što je ispravno. Nakon crkve razmišljala sam o onome što je rekla. Pitala sam se hoće li mi Bog zaista pomoći progovoriti ako zatražim.

Sljedećeg sam dana postila za hrabrost da kažem mami o zlostavljanju. Nisam se mogla usredotočiti tijekom škole jer sam mogla samo razmišljati o tome kako će ona reagirati. Kad sam stigla kući, osjećala sam se iznimno mučno. Ponovno sam se pomolila za snagu, ali nisam

se osjećala spremno pričati s njom.

Te sam večeri prišla mami dok je kuhala večeru. Nisam znala što ću reći, ali kad sam je pogledala u oči, pronašla sam hrabrost da samo počnem govoriti. Kad sam počela, izlilo se sve što sam skrivala godinama.

Mama i ja samo smo sjedile na kauču i zajedno plakale. Nakon toga, kontaktirale smo našeg predsjednika ogranka i nazvale policiju. Moj je očuh bio optužen za ono što mi je učinio i bila mi je pružena zaštita koju sam trebala – nisam ga nikada više trebala vidjeti.

PUT DO ISCJELJENJA

Tijekom tog razdoblja bilo je teško prepričavati vlastima moje iskustvo i doživljavati da prijatelji pitaju gdje je moj očuh, ali uz podršku moje obitelji više nisam bila sama. Zajedno smo se okupili oko nove obiteljske teme: »Sve mogu u onome koji mi daje snagu.« (Filipijanima 4:13). Naša šira obitelj također je ponudila svoju ljubav i podršku i tijekom vremena počeli smo zajedno ozdravljati.

Mama i ja obje smo išle na profesionalno savjetovanje, što je puno pomoglo! Moja je savjetnica bila upravo ono što mi je trebalo. Pomogla mi je razumjeti sve emocije koje sam osjećala i pomogla mi je nositi se s lošim sjećanjima. Nikada nisam shvatila koliko sam patila sve dok se nisam počela ponovno osjećati cjelovito.



Nisam mislila da će bol nestati samo zato što sam progovorila, ali također nisam shvatila koliko će vremena (i strpljivosti) trebati da ozdravim. Tako sam se dugo osjećala bezvrijedno. Morala sam ponovno naučiti voljeti sebe.

Pronašla sam najviše mira kad sam se okrenula mojem Spasitelju i mojem Nebeskom Ocu. Prepoznavanje da oni *točno* znaju kako se osjećam dalo mi je snagu i nadu. Oslanjala sam se na njih tijekom najmračnijih trenutaka. Tijekom vremena sjećanja su počela blijediti i zaista sam osjećala mir kroz Spasiteljevu ljubav.

Jedan od najboljih dijelova procesa iscjeljenja bio je prepoznati da *zaista* imam blistavu budućnost. Kad sam bila zlostavljana, nisam mogla ni zamisliti da ću imati normalan život. Stalno sam se osjećala slomljeno. Ali kroz pomoć i iscjeljenje pronašla sam stvari kojima se mogu radovati. Počela sam pričati svoju priču drugim djevojkama

koje su patile i čak sam odlučila služiti misiju. O snažilo me je iznošenje mojeg svjedočanstva drugima.

Ne definira me ono što mi je moj očuh učinio. On je zauvijek promijenio moj život, ali ja biram koristiti svoje iskustvo kako bih pomogla drugima. Neki su dani još uvijek teški, ali Gospodin me je kroz sve to osnažio i znam da će mi nastaviti pomagati. Preobrazila sam se iz žrtve u osobu koja je preživjela. ■

AKO STE ŽRTVA ZLOSTAVLJANJA

Što je zlostavljanje?

Zlostavljanje je zanemarivanje ili maltretiranje drugih (kao djeteta, starije osobe, osobe s invaliditetom ili bilo koga drugoga) na takav način da uzrokuje fizičku, emocionalnu ili seksualnu štetu. To ide protiv Spasiteljevih učenja.

»Stav je Crkve da se zlostavljanje ne može tolerirati ni u kakvom obliku« (*General Handbook: Serving in The Church of Jesus Christ of Latter-day Saints* (Opći priručnik: Služenje u Crkvi Isusa Krista svetaca posljednjih dana), [2020.], 38.6.2). Zlostavljanje krši Božje zakone i može također biti kršenje zakona društva.

Različite vrste zlostavljanja

Fizičko zlostavljanje: Namjerno agresivno ili nasilno ponašanje jedne osobe prema drugoj koje rezultira tjelesnom ozljedom.

Seksualno zlostavljanje: Neželjena seksualna aktivnost ili kontakt, kada počinitelji koriste silu, iznose prijetnje, ili iskorištavaju žrtve koje nisu sposobne dati privolu. Svaka je seksualna aktivnost između odrasle osobe i djeteta zlostavljanje, bez obzira na privolu.

Verbalno ili emocionalno zlostavljanje: Uzorak ponašanja u kojem jedna osoba namjerno i opetovano napada nekoga na nefizičke načine, poput oštarih riječi, zastrašivanja, manipuliranja ili ponižavanja. To uzrokuje smanjen osjećaj osobne vrijednosti i dostojanstva. Iako nije fizičko, ovakvo zlostavljanje šteti općoj mentalnoj i emocionalnoj dobrobiti osobe.

Kako pronaći pomoć

Gospodin očekuje od nas da učinimo sve što možemo kako bismo spriječili zlostavljanje te zaštitili one koji su bili žrtve zlostavljanja i pomogli im. Ne očekuje se ni od koga da trpi zlostavljačko ponašanje. Bilo da se događa sada ili se dogodilo davno, izvore za pomoć možete pronaći na stranici abuse.ChurchofJesusChrist.org.

ODMAH POTRAŽITE POMOĆ

»Ako sada trpите zlostavljanje ili vam se to događalo u prošlosti, pronađite hrabrost potražiti pomoć...

Tražite podršku od nekoga kome možete vjerovati. Vaš vam biskup ili predsjednik kolčića mogu dati vrijedan savjet i pomoći vam s civilnim vlastima... Ne plašite se – jer strah je alat kojeg će Sotona iskoristiti da i dalje patite. Gospodin će vam pomoći, no morate posegnuti za tom pomoći.«

Starješina Richard G. Scott (1928. – 2015.) iz Zbora dvanaestorice apostola, »To Heal the Shattering Consequences of Abuse«, *Lijahona*, svibanj 2008., 42.

Kako da prevladam osjećaje usamljenosti?

»Čini se da je bol usamljenosti dio smrtnog iskustva. Ali Gospodin je u svojem milosrđu učinio tako da se nikada ne moramo sami nositi s izazovima smrtnosti... Obećano nam je stalno sputništvo trećeg člana Božanstva i stoga imamo povlasticu primati objavu za naš život. Mi nismo sami!«

Sheri L. Dew, bivša savjetnica u općem predsjedništvu Potpornog društva, »We Are Not Alone«, Lijahona, siječanj 1999., 112.

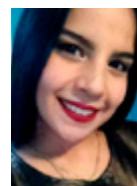


Razvijaj svoje talente

Ja prevladavam svoje osjećaje usamljenosti razvijanjem svojih talenata, bilo da je to glazbeni instrument, hobi itd.

To pomaže odvratiti pažnju od vaših osjećaja usamljenosti, a često će oni potpuno nestati. To također vodi do pronalaženja drugih koji dijele vaše interese.

Steven H., 12 godina, New Mexico, SAD



Traži svjetlo

Tražim podršku, ohrabrenje i ljubav Nebeskog Oca te da mi Duh Sveti udijeli mir, nadu i snagu kada razmišljam,

molim se i čitam Sveta pisma. Kao što kaže u 3 Nefiju 11:11, Isus Krist je »svjetlo i život svijeta«. On je došao raspršiti svu tamu.

Andrea B., 18 godina, Zulia, Venezuela

Posegni prema prijateljima i obitelji

Kad se osjećam sama, volim posegnuti prema svojim prijateljima i obitelji, to me zaista čini sretnom. Pogledam blagoslove u svom životu i zahvaljujem Nebeskom Ocu za to koliko mi je toga već dao!

Talli N., 16 godina, Oregon, SAD



Sjeti se Božjeg nauma

Znaj da smo kroz Božji naum sve samo ne usamljeni. Duh Sveti uvijek je s nama, a Bog zna s čim se borimo. Gos-

podin je prošao kroz svako iskušenje i borbu s kojima se suočavaš. Jedna od najvažnijih stvari koje osjećamo u smrtnosti je sreća, ali ne možemo imati sreću bez tuge (vidi 2 Nefi 2:11). Moli se Bogu i traži pomoć, on neće napustiti nikoga od nas.

Brock S., 17 godina, Utah, SAD

Uzdaj se u Gospodina

Napustiti dom kako bih došao u Brazil na svoju misiju bilo je teško. Jedva sam govorio jezik! Ali naučio sam da se nikada ne osjećaš usamljeno ako imaš Gospodinovog Duha uz sebe. On te poznaje i uvijek će ti pomoći. Vjeruj mu!

Starješina Joseph Tolen, 20 godina, Misija Brazil Campinas

Odgovori će možda biti izmijenjeni radi dužine ili jasnoće. Svrha objavljenih odgovora je pomoći i dati gledište, a ne službeno proglašavati crkveni nauk.

Što mislite?

»Što trebam učiniti ako sam se pokajao, ali ne mogu prestati misliti o onome što sam učinio krivo?«

Podnesite svoj odgovor i, ako želite, fotografiju visoke rezolucije do 15. studenog 2020. na stranici liahona.ChurchofJesusChrist.org (kliknite na »Submit an Article or Feedback«).



Imao sam izazove s mentalnim zdravljem, mogu li ipak služiti misiju?

Da. Svi koji »ima[ju] želje služiti Bogu, pozvani [su] na djelo« (Nauk i savezi 4:3). *Gdje služimo manje je važno nego kako služimo.* A za svakoga tko razmišlja o služenju misije fizičko će i mentalno zdravlje biti razmotreno.

Ako imate želju služiti misiju, razgovarajte sa svojim biskupom. On vam može pomoći započeti postupak prijave. Dio toga postupka uključit će savjetovanje s liječnicima i drugim stručnjacima, kao i crkvenim vođama i roditeljima. Ova savjetovanja nisu namijenjena za procjenu jeste li »dovoljno dobri« za Gospodina, već da pomognu utvrditi najbolje opcije za vašu službu.

Poziv za služenje može doći bilo kome sa željama da služi. *Zaduženje* koje primite za služenje na određenom mjestu ili na određeni način može ovisiti o mnogo čimbenika. Ljudi sa zdravstvenim izazovima (uključujući mentalno zdravlje) ponekad su pokušavali sakriti te podatke u postupku prijave, misleći da će im to pomoći primiti zaduženje koje žele. Ali budete li potpuno iskreni o svojoj povijesti bolesti (uključujući mentalno zdravlje), Gospodin će vas blagosloviti. On očekuje da učinite sve što možete kako biste poboljšali svoje zdravlje. A velik dio medicinske potpore koju primete kod kuće može se nastaviti na misiji.

Za više o mentalnom zdravlju, pogledajte stranicu mentalhealth.ChurchofJesusChrist.org.

Za više o misijama, uključujući uslužne misije, pogledajte stranicu ChurchofJesusChrist.org/callings/missionary.

Naša nada, naše svjetlo, naša snaga

starješina Ronald A. Rasband

Iz Zbora dvanaestorice apostola

»**K**ad sam bio zaređen kao apostol, dragi predsjednik Monson (1927. – 2018.) izjavio je da ja trebam biti naročiti svjedok imenu Isusa Krista u cijelom svijetu. Nisam olako prihvatio taj zadatak. Detaljno sam proučio Sveta pisma utvrđujući Gospodinova imena i titule. Iznijet ću sve to vama iz svetopisamskih stihova koji nas podsjećaju na našu nadu koja je u njemu.

On je Nada Izraela (Jeremija 17:13), Sjajna zvijezda Danica (Otkrivenje 22:16), Dobri Pastir (Nauk i savezi 50:44), Savjetnik (Izaija 9:5; 2 Nefi 19:6), Knez mironosni (Izaija 9:5; 2 Nefi 19:6), Osloboditelj (Rimljanima 11:26), Svjetlo svijeta (Ivan 8:12) i Veliki svećenik budućih dobara (Hebrejima 9:11). On je moćan da spasi (Alma 34:18; Nauk i savezi 133:47) i onaj koji ima svu moć (Nauk i savezi 61:1).

Kristov utjecaj, dojam i doseg su sveobuhvatni. On je tu kada posrnemo i nastojimo ići naprijed. I ako se okliznemo, njegovo »svjetlo što sjaji u tami« (Nauk i savezi 6:21) sjajnije je nego ikada. On nas voli u našim najsvjetlijim i najmračnijim trenucima.

Biti učenik Isusa Krista nije nagađanje. Njegov je put dobro označen njegovim koracima. Dok ga slijedimo, počinjemo voljeti ono što on voli. Dok svakoga tjedna obnavljamo svoje saveze s njim blagovanjem od svetog sakramenta, rastemo u razumijevanju njega kao Otkupitelja svijeta (Nauk i savezi 93:9), Duha istine (Nauk i savezi 93:9) i Riječi (Nauk i savezi 93:8).

Dragi prijatelji, ovo je Spasitelj kojeg ja poznajem, volim i štujem svim svojim srcem. Iz dubine svoje duše iznosim svjedočanstvo o njemu, njegovoj dobroti i milosti. On je obećao: »Vi ste prijatelji moji, i imat ćete baštinu sa mnom« (Nauk i savezi 93:45).

Isus Krist uvijek je odgovor na probleme i izazove koji su dio ovoga smrtnog iskustva. U razumijevanju njegovog poslanja i evanđelja, naša ljubav prema njemu i naše vjerovanje u njega i oslanjanje na njega daju nam snagu. ■

Iz prijenosa događaja Večer s općim autoritetom za vjeroučitelje, održanog 8. veljače 2019.

Jaredov brat



Odveo je svoju obitelj i prijatelje
iz Kule Babilonske
u obećanu zemlju.



Vidio je **čudesno viđenje**,
koje je zabilježeno na
zapečaćenom dijelu ploča
(vidi Eter 4:4–5).



»**Krupan i snažan čovjek**,
a Gospod mu bijaše veoma
naklonjen« (Eter 1:34).

Izgradio je barke za
prelazak oceana.



Molio je Gospodina
da dodirne 16
kamenova kako bi
osvijetlili barke.



Govorio je s Isusom Kristom
licem u lice
(vidi Eter 3:13–20).



MLADE ODRASLE OSOBE

*Mučite li se vi ili netko
koga poznajete s
ovisnošću? Postoji nada u
promjenu.*

44

DJECA I TINEJDŽERI

**SPREČAVANJE I
ISCJELJIVANJE
ZLOSTAVLJANJA**

58, P12

MLADI

**MENTALNO
ZDRAVLJE I BUDUĆI
MISIONARI**

63

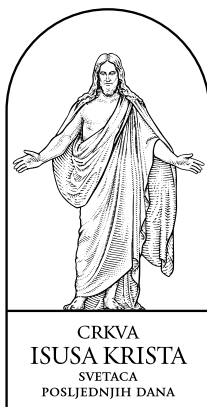
RODITELJI

**PODUČAVANJE O
DESETINI**

P16, P18

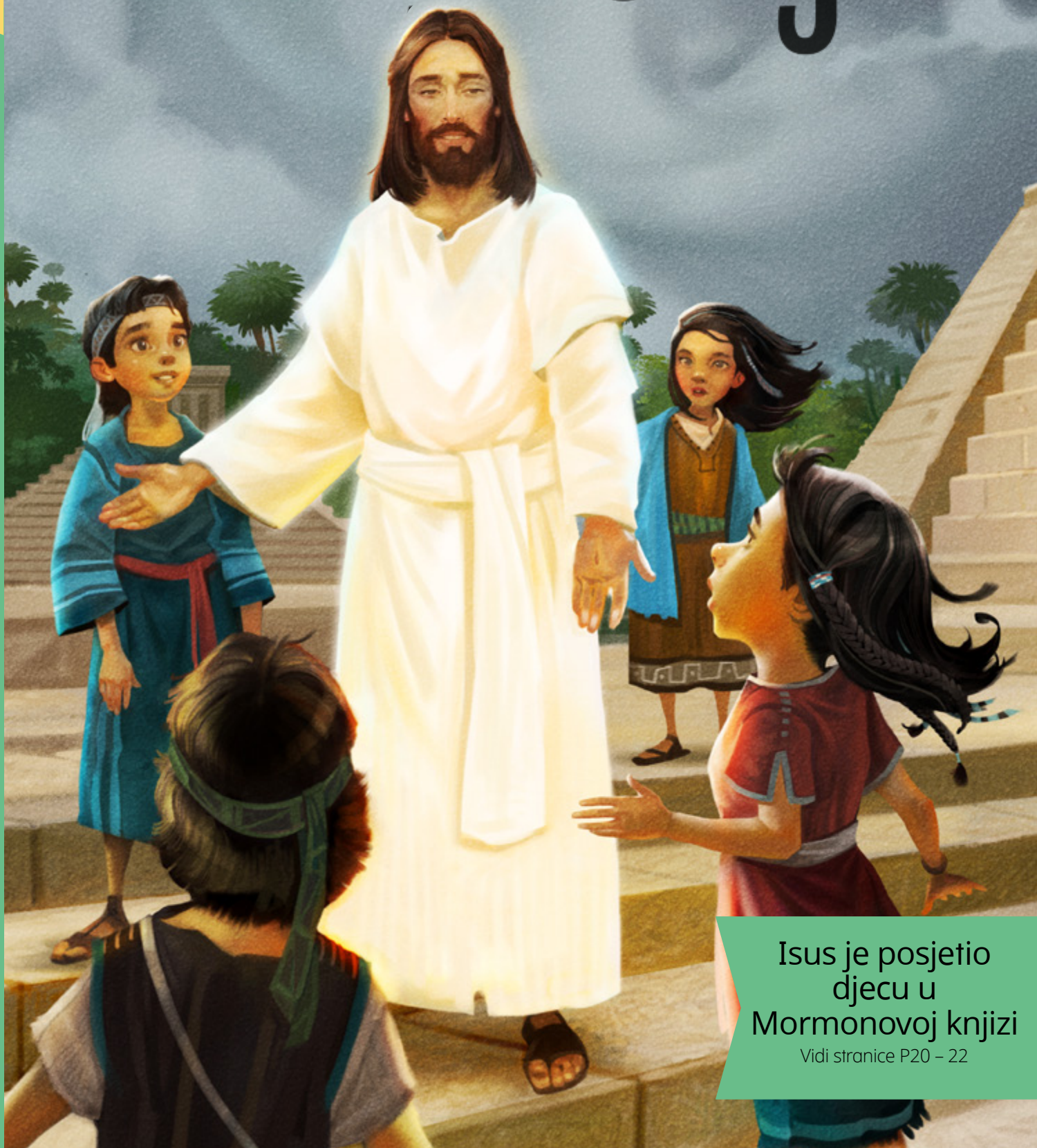
Sljedeće godine

Crkveni časopisi za
mlade i djecu!
Preplatite se sada
na stranici
store.ChurchofJesusChrist.org
ili u distribucijskom centru.



Priiiatelj

Dječji odsjek *Lijahone*, objavljuje Crkva Isusa Krista svetaca posljednjih dana



Isus je posjetio
djecu u
Mormonovoj knjizi

Vidi stranice P20 – 22



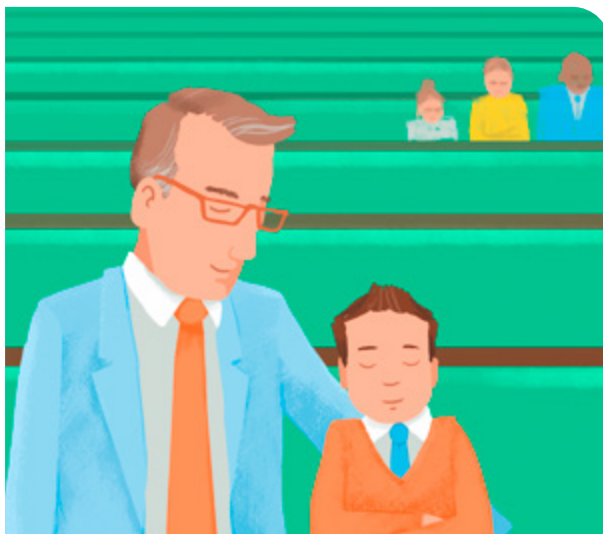
**predsjednik
Dallin H. Oaks**
prvi savjetnik
u Prvom
predsjedništvu

Sakrament i ja

Sakrament je najvažniji dio sakramentalnog sastanka. Kada uzimamo sakrament, obećavamo da ćemo se uvijek spominjati Spasitelja. Kako bismo učinili sakrament posebnim,



odijevamo se da pokažemo kako poštujemo sakrament;



sjedimo tiho prije početka sastanka;



pjevamo sakramentalnu pjesmu;



razmišljamo o Isusu i obećavamo da ćemo ga se uvijek spominjati.

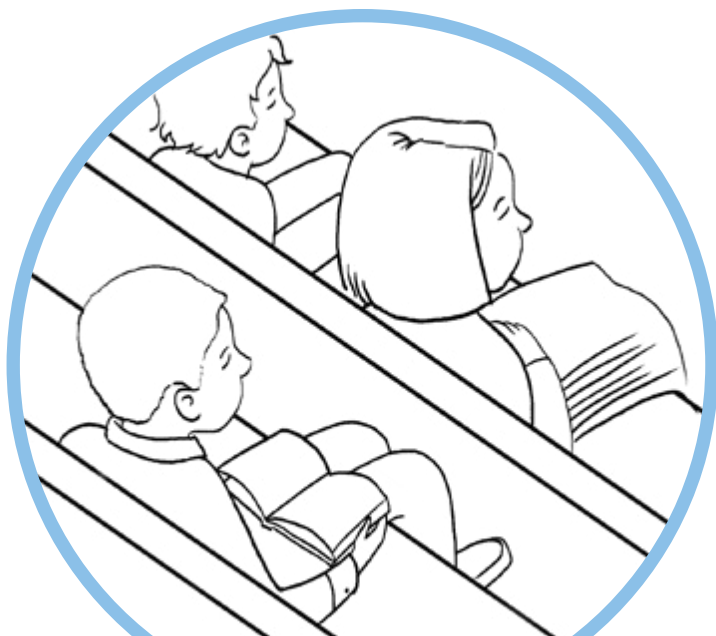
Sakrament nam pomaže osjećati Duha Svetoga.

Pomaže nam ostati na putu natrag u naš nebeski dom. ●

Prilagođeno iz »Sacrament Meeting and the Sacrament«, Lijahona, studeni 2008., 17. – 20.

Pokazivanje ljubavi prema Isusu

Možemo pokazati svoju ljubav prema Isusu tako
da budemo pobožni tijekom sakramenta.
Što radite tijekom sakramenta?



Sjedim tiho.



Razmišljam o svojoj najdražoj
sakramentalnoj pjesmi.



Razmišljam o priči o Isusu.



Molim se Nebeskom Ocu.

Kali je samo željela
prijatelja.

Usamljena užina

Stacy Lynn Carroll

(temeljeno na istinitoj priči)

»Duh Sveti šapće nježno, glas taj tihi znam«
(Dječja pjesmarica, 56).

Kali je ušla u blagovaonicu i pogledala oko-
lo. Sva su druga djeca trčala ravno prema
svojim prijateljima i okupljala se za stolovima.
Prostorija je bila bučna s uzbuđenim glasovima
i sretnim smijehom. Bio je tek drugi dan škole,
ali činilo se da svi imaju nekoga s kim će sjediti
osim Kali.

Stisnula je ručku svoje kutije s užinom i kre-
nula prema jednom od stolova. »Mogu li sjesti
pored tebe?« upitala je Kali.

Djevojčica s dugom, smeđom pletenicom
podigla je pogled. Puhнула je i odmahнула gla-
vom. »Ne. Zauzeto je«, rekla je.

»U redu.« Kali se pomjerila na drugo prazno
mjesto i spustila svoju kutiju s užinom.

»Ne možeš sjesti tu! Čuvam to mjesto«, rekao je dje-
čak s majicom sa zelenim linijama. Gurnuo je Kalinu
kutiju s užinom na pod. Svi su se njegovi prijatelji
nasmijali.

Kali se sagnula i ponovno uzela svoju kutiju s
užinom. Prošla je kroz blagovaonicu i sjela za prazan
stol. Ugledala je nekoga iz svog susjedstva i pokušala
mahnuti, ali on je okrenuo pogled. Kali se namrštila.
Zašto nitko nije želio biti njezin prijatelj?

Kali je pogledala svoju hranu. Više joj se nije dalo
jesti. Obrisala je oči, zatvorila svoju kutiju s užinom i
izašla vani.

Svi su se već igrali s prijateljima.
Kali je sama sjela na klupu
i gledala kako se druga
djeca zabavljaju bez
nje. Tada je Kali





ugledala dječaka oko njezine dobi kako sjedi sam na travi. Nosio je umrljanu žutu majicu i kosa mu je odostraga stršila u vis.

Kali je okrenula pogled. Vidjela je skupinu djevojčica iz svog razreda kako igraju igru školice. Željela je da je pozovu da se igra s njima.

Kali je ponovno pogledala dječaka. Glava mu je bila spuštena i brao je travu oko svojih nogu. Kali se sjetila nečega što je mama ponekad govorila: *Potraži djecu koja su usamljena.*

Kali se namrštila. *Ona* je također bila usamljena. Nitko nije pokušavao biti *njezin* prijatelj!

Ali onda je Kali pomislila na svoje krštenje prošle godine. Obećala je slušati Duha Svetoga. Možda joj je Duh Sveti pomagao sjetiti se što joj je mama rekla. Možda joj je Duh Sveti pokušavao reći da se igra s dječakom u žutoj majici.

Kali je uzdahnula i ustala. Topao osjećaj proširio se njezinim srcem. Došla je do dječaka na travi i sjela pored njega.

»Bok«, rekla je.

»Bok«, on je promrmljao.

»Koja je tvoja omiljena boja?«

»Pa... zelena.«

»To je super. Ja volim ružičastu«, rekla je Kali.

»Imaš li najdražu životinju?«

Dječak je sjeo malo uspravnije i pogledao ju. »Da. Stvarno volim dinosaure.«

»O, i ja. Najdraži mi je triceratops.«

Dječak se nasmiješio.

Tada je zvono zazvonilo. Kali je ustala i mahнула dječaku u pozdravu. Smiješila se dok je hodala natrag u učionicu sama. Možda nema najboljeg prijatelja, ali osjetila je sreću znajući da je nekome drugome učinila odmor malo boljim. ●

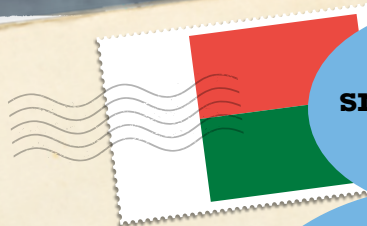
Autorica živi u Uti, SAD.



Žurio sam stići u školu. Ali onda sam imao taj osjećaj da trebam prvo kod kuće uzeti vrećicu s krumpirićima. Nakon ručka, moj je prijatelj Drew izgledao pomalo tužan. Upitao sam ga što nije u redu. Rekao je da je zaboravio svoj ručak. Sjetio sam se svojih krumpirića, pa sam mu ih dao. Drew je rekao: »To je nešto najljepše što je itko učinio za mene u školi.«

Durham M., 11 godina, Utah, SAD





Bok, mi
smo Margo i
Paolo.

Mi putujemo po
svijetu kako bismo
saznali više o Božjoj
djeci. Pridružite
nam se u posjetu
Madagaskaru!



Pozdrav s Madagaskara!

Madagaskar je otok
uz istočnu obalu Afrike.
Ima mnogo biljaka i životi-
nja koje se ne može prona-
ći nigdje drugdje u svijetu
– poput ovoga prstenasto-
repog lemura!



Ovi dječaci pomažu nositi vrčeve s vodom za
svoju obitelj. Kako vi pomažete svojoj obitelji?



Crkva je mala na Madagaska-
ru, ali raste! Sada ondje ima 14
odjela i 26 ogranaka.

Više vrsta kameleona živi na Madagaskaru nego igdje drugdje u svijetu!



Upoznajte neke od naših prijatelja s Madagaskara!



Znam da je Isus Krist naš Spasitelj.

Nathan, 7 godina, provincija Antananarivo, Madagaskar



Russell M. Nelson je prorok Božji.

Nomena, 6 godina, provincija Antananarivo, Madagaskar

Ova ogromna stabla baobaba mogu spremati puno vode u svojim deblima – do 120 000 litara!



Mnogi ljudi na Madagaskaru jedu rižu dva ili tri puta dnevno, ponekad s povrćem, grahom ili mesom.

**Jeste li s Madagaskara?
Pišite nam!
Rado bismo vas čuli.**

Namana!



Malagaška riječ za »prijatelja« je *namana*. Kad biste mogli sresti novog prijatelja na Madagaskaru, što biste mu rekli?

Hvala vam što ste istražili Madagaskar s nama. Vidimo se sljedeći puta!





Misionar Faneva

Marissa Widdison

Crkveni časopisi
(temeljeno na istinitoj priči)

Faneva je pogledao kroz prozor na užurbanu ulicu ispred svoje kuće. Mogao je vidjeti ljude kako vuku kolica s povrćem, rižom, tkaninom i drugom robom za prodaju. Mogao je čuti trubljenje automobila i pse kako laju. Tada je začuo drugi zvuk.

»Mama, netko kuca!« Faneva je povikao. Mama je otvorila vrata. Dvojica mladića u odijelima i kravatama bila su pred vratima. Faneva nikada prije nije vidio nikoga

tako odjevenog u njegovom susjedstvu na Madagaskaru.

»Mi smo misionari Crkve Isusa Krista svetača posljednjih dana,« rekao je jedan od njih. »Mi podučavamo ljude o Isusu. Možemo li vam iznijeti poruku?«

Faneva je bio uzbuđen kad ih je mama pozvala da uđu. Cijela se obitelj okupila da čuje o Isusu Kristu i kako je njegova Crkva ponovno na Zemlji.

Nakon toga dana misionari su mnogo puta posjetili Fanevinu obitelj. Donijeli su knjigu koja se zove *Priče iz Mormonove knjige*. Faneva ju je volio čitati sa svojom obitelji!

Jednog ću dana ja biti misionar i iznositi Mormonovu knjigu drugima, Faneva je govorio u sebi.

Drugi put kad su misionari došli, podučili su Fanevinu obitelj kako se moliti. Faneva je naučio da može razgovarati s Nebeskim Ocem bilo kada, bilo gdje.

Jednog ću dana ja biti misionar i podučavati ljude o molitvi, pomislio je Faneva.

Jednog su dana misionari imali važno pitanje.

»Hoćete li slijediti primjer Isusa Krista i biti kršteni?« pitao je jedan od njih.

Faneva je osjetio sreću u svom srcu. »Da!«, rekao je.

»Da!« rekli su njegov brat i mama.

Tata je rekao da još nije spreman biti kršten. Ali bilo je u redu da ostatak obitelji bude kršten. I bili su! Fanevu je krstio jedan od misionara koji ga je podučio o Isusu.

Jednog ću dana ja biti misionar i pomoći ljudima da budu kršteni, pomislio je Faneva.

Jedan od najboljih dijelova članstva u Crkvi



bio je ići u Malu školu. Faneva je volio aktivnosti i nalaženje novih prijatelja. Ali najdraže od svega bilo mu je pjevati pjesme Male škole. Jedne su nedjelje u Maloj školi pjevali pjesme o iznošenju evanđelja.

»Ja želim biti misionar sad«, pjevao je Faneva. »Neću čekať godinu il' dv'je.«

Mogu sada početi raditi misionarski rad, shvatio je Faneva. *Ne moram čekati do jednoga dana!*

Od tada nadalje Faneva je tražio načine kako može iznositi evanđelje. Nastojao je biti dobar primjer. Pozivao je ljude u crkvu.

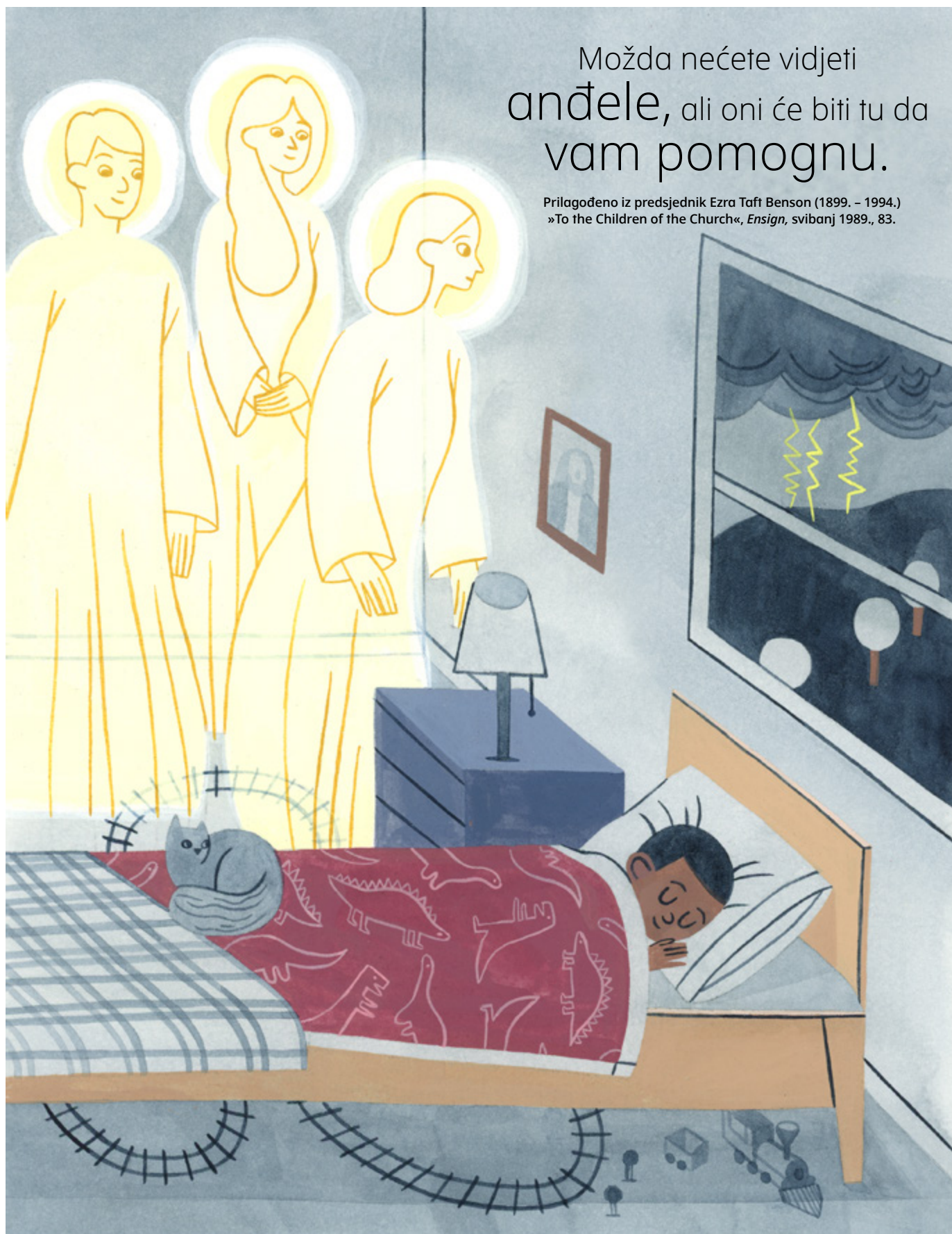
Pomagao je svojim susjedima. Nakon nekoliko godina bio je dovoljno star da može pomagati misionarima podučavati ljude u njegovom gradu. Nakon još nekoliko godina i sam je služio misiju – susrećući nove ljude i iznoseći evanđelje, kao što su misionari iznijeli njemu. ●



»Radije ću provoditi vrijeme s misionarima nego raditi išta drugo«, kaže Faneva. Bio je pozvan služiti kao misionar u svojoj domovini Madagaskaru.

Možda nećete vidjeti
anđele, ali oni će biti tu da
vam pomognu.

Prilagođeno iz predsjednik Ezra Taft Benson (1899. – 1994.)
»To the Children of the Church«, *Ensign*, svibanj 1989., 83.



Pokazati i reći

Ovog je mjeseca Opći sabor! Evo što se nekoj djeci sviđa kod sabora.



**Isabella B., 5 godina,
Gvatemala, Gvatemala**



**Ilse N., 5 godina,
Nuevo León, Meksiko**



**Gabriel F., 10 godina,
Minas Gerais, Brazil**



**Shelem, Josué, Mía, i Ruth C., 5 godina,
8 godina, 6 mjeseci i 3 godine, Durango,
Meksiko, uživali su gledati Opći sabor kod
kuće. Bio je to poseban sabor!**



Kad sam gledao Opći sabor, naučio sam
tome kako je Joseph Smith preveo
Mormonovu knjigu kako bismo mi imali
riječ Božju. Mormonova knjiga podučava me
o Isusu Kristu.

**Shalom A., 6 godina, regija Dakar,
Senegal**



**Annelle, Ruth, Sarah i Samira K., 8 godina, 2 godine, 6
godina i 6 godina, Littoral, Benin, voljele su gledati sabor
zajedno kao obitelj.**



Volim glazbu zbora
the Tabernacle Cho-
ir. Uvijek osjećam mir.

**Jared B., 7 godina, Nor-
mandija, Francuska**

Reći ne, čuti ne

Nebeski Otac nas voli i želi da budemo sigurni! Reći ne kada je potrebno i poštovati druge kada nam kažu ne načini su kako možemo očuvati sebe i druge sigurnima.

Ponekad trebate reći ne na lijepi način.

W

Sad je vaš red! Zamislite da trebate reći ne na lijepi način. Što biste mogli reći?

»Ne, hvala. Mogu li radije dobiti malo vode?«



Ponekad trebate reći ne na snažniji način.

»Ne želim to vidjeti! Ne bismo to trebali gledati.«

Sad je vaš red! Zamislite da trebate reći ne na snažniji način. Što biste mogli reći?



Ponekad nam ljudi
kažu ne da nam
pomognu ostati
sigurni i zdravi.

»Žao mi je, ne
možeš ići. Nije
sigurno.«



Ponekad nam ljudi
kažu ne kad se osjećaju
neugodno.

Sad je vaš red! Zamislite da
vam odrasla osoba kaže
ne i vama se to ne sviđa.
Što trebate učiniti?

»Stani! Ne sviđa
mi se ova igra.«

Sad je vaš red! Zamislite
da netko traži od vas da
prestanete činiti nešto. Što
trebate učiniti?

Što ako ljudi ne poslušaju kada kažete ne? Što
ako vas ozlijede ili učine nešto zlonamjerno?

★ Otiđite ako možete.

★ Recite odrasloj osobi kojoj vjerujete o
onome što se dogodilo.

★ Sjetite se da vi niste krivi.

★ Bez obzira što se dogodi, znajte da vas
vaš Nebeski Otac i Isus Krist uvijek vole!

Nazovi tatu

*Budem li vozio bicikl brzo,
pomislio je Yu, mogu stići
kući prije nego što ulice
budu poplavljene.*

Julie Cornelius-Huang

(temeljeno na istinitoj priči)

Autorica živi u Uti, SAD.

»Budite odvažni, jer ja ću vas voditi«

(Nauk i savezi 78:18).

Yu je izašao iz pripremnice škole na prepun pločnik. Glava mu je bila puna matematičkih činjenica s njegovog tečaja nakon škole. Ljudi su prolazili u žurbi s kišobranima. Velike su kapi kiše brzo padale i ulica je bila natopljena.

Yuov prijatelj Lin iskoračio je pored njega.

»Trebao bi nazvati svog tatu da dođe po tebe«, rekao je Lin. »Gosp. Zhang kaže da su neki dijelovi grada poplavljeni.«

»Mogu stići kući sam.«

»Ali vidi svu tu vodu!« Lin je rekao, pokazujući vodu koja je brzo tekla u slivniku.

Yu je na trenutak imao čudan osjećaj. Je li Lin u pravu? Možda bi *trebao*



nazvati tatu da ga odvede kući prije nego što ulice budu poplavljene. Ali on i tata su se posvađali sinoć i Yu je još uvijek bio ljut. Nije želio tražiti pomoć od tate.

Yu je otključao svoj bicikl i pozdravio se s Linom. *Budem li vozio bicikl brzo, pomislio je, mogu stići kući prije nego što ulice budu poplavljene.*

Vozio je brzo, ali uskoro su mu ruke bile hladne, odjeća mu je bila promočena i bio je iscrpljen. Još je jednom misao došla da nazove tatu. Je li taj osjećaj bio od Duha Svetoga? Misionari koji su ga krstili rekli su da Duh Sveti može biti njegov vodič. Yu je pogledao u nebo. Bilo je tako tamno da nije mogao vidjeti vrhove zgrada. Ali još uvijek je bio ljut na tatu.

Yu je ignorirao osjećaj i nastavio voziti. Razina vode toliko je porasla da su vlasnici trgovina zatvorili svoje dućane. Ljudi su premještali imovinu na više katove. Yu je vidio majku kako gura svoje dvoje djece kroz poplavu u malom plastičnom čamcu.

S vodom koja mu je sada prelazila gležnjeve, Yu više nije mogao voziti svoj bicikl. Sišao je i počeo gurati. Vjerojatno je sada bilo prekasno zvati tatu, a kiša je još uvijek pljuštala. Zagrmilo je i sijevnulo iznad njega. Yu se uplašio. A bio je tako umoran! Pogledao je naprijed. Dom je još uvijek bio daleko.

Nije smio ignorirati Duha Svetoga samo zbog budalaste svađe.

Yu je zastao kako bi izrekao kratku molitvu. Nije mogao čuti svoj glas zbog kiše i grmljavine, ali znao je da ga Nebeski Otac može čuti.

»Nebeski Oče«, molio se Yu. »Molim te pomози mi da sigurno stignem kući.« Kad je završio, osjetio je dovoljno snage da nastavi.

Napokon je Yu mogao vidjeti svoju kuću na brdu. Pothlađen, umoran i nekako izgubivši jednu cipelu, Yu se polako uspinjao uzbrdo. Ugledao je tatu kako ga čeka vani. Tata je požurio nizbrdo ususret njemu, prskajući vodom dok je trčao.

Kad je tata došao do njega, zagrlio je Yua. »Bio sam tako zabrinut!« rekao je tata. »Trebao si me nazvati!«

»Mislio sam da smo ljuti jedan na drugoga«, rekao je Yu.

»Nisam nikada previše ljut da ti pomognem«, rekao je tata. Tada je uzeo Yuov bicikl i guraо ga ostatak puta uzbrdo.

Čak i s grmljavinom koja je odjekivala između visokih zgrada i gustom kišom koja je šibala, topao je osjećaj ispunio Yuovo srce. Osjetio je mir i sigurnost dok je slijedio tatu kući. ●



»Naš je Otac na Nebu znao da ćemo se u smrtnosti suočiti s izazovima... Kako bi nam dao smrtну snagu i božansko vodstvo, pripremio je Svetoga Duha.«

Starješina Ronald A. Rasband iz Zbora dvanaestorice apostola, »Nek nas vodi Sveti Duh«, *Lijahona*, svibanj 2017., 93.

Pezo za desetinu

Alan Iván Ruiz Ontiveros

(temeljeno na istinitoj priči)



Sofía se probudila rano. Danas je veoma poseban dan. Ona će prodavati limunadu na garažnoj rasprodaji svoje tetke i tetka! Mamá je napravila za nju ogromni vrč limunade.

Sofía je napravila znak. Napisala je »Limunada!« narančastim i žutim slovima. Zalijepila ga je



na mali stol. Zatim je sjela i čekala.

Uskoro je došao čovjek. »Mogu li dobiti čašu?« pitao je. Stavio je nešto peza u njezinu posudu.

»Naravno!« rekla je Sofía. Ulila mu je čašu limunade.

Malo po malo, ljudi su dolazili pogledati garažnu rasprodaju. I malo po malo kupovali su ukusnu limunadu. Jutro je sretno prošlo. Uskoro je sva limunada nestala.

Sofía je uzela svoju posudu. Pezi su zveckali. Imala ih je tako puno!

»Bravo!« Papá je rekao.

Sofía nikada prije nije imala toliko novaca. »Kupit ću jo-jo!«

Papá se nasmiješio. »Znaš li što Mamá i ja radimo kada zaradimo novac?«

Sofía je odmahнула glavom.

»Platimo desetinu«, rekao je Papá. »Nebeski Otac dao nam je sve. On traži da mu mali dio damo natrag. Mi plaćamo desetinu jer ga volimo.«

Sofía se nasmiješila. Željela je pokazati Nebeskom Ocu da ga i ona voli.

Papá je pomogao Sofíji prebrojati njezine peze. Kad bi god izbrojala do 10, stavila bi jedan pezo u omotnicu. Papá joj je pomogao napisati brojeve na mali bijeli papir. Stavili su papir u omotnicu s pezima. Zatim su je zapečatili. Sofía će je dati biskupu sutra u crkvi.

»Kako se osjećaš?« Papá je upitao Sofíu.

»Tako sretna! I još imam novaca za jo-jo.« Osjećala je da je Nebeski Otac sretan zbog njezine odluke. ●

Autor živi u Chihuahui, Meksiko.



Vrijeme za desetinu

Nebeski Otac traži da plaćamo desetinu. To znači da dajemo deseti dio novca koji dobijemo. Možete koristiti ovu stranicu za vježbu!

Prebrojite novčiće. Za svakih 10 koje prebrojite, obojite jedan. Obojani su novčići ono što biste platili kao desetinu!



Spremni za nešto malo teže? Zbrojite novac dolje.

Zatim obojite koliko biste novčića platili kao desetinu. (Sjetite se, za svakih 10 dajete jedan.) ●





starješina Edward Dube
iz Sedamdesetorice

iznošenje evanđelja

*»Učite od mene... Tako ćete naći pokoj svojim dušama«
(Matej 11:29).*

Čovjek za kojeg sam radio dao mi je primjerak Mormonove knjige. Ali nisam je čitao gotovo dvije godine. Jedne nedjelje uzeo sam Mormonovu knjigu i otišao do željezničke pruge izvan grada gdje sam živio u Zimbabveu. Sjeo sam i počeo čitati.

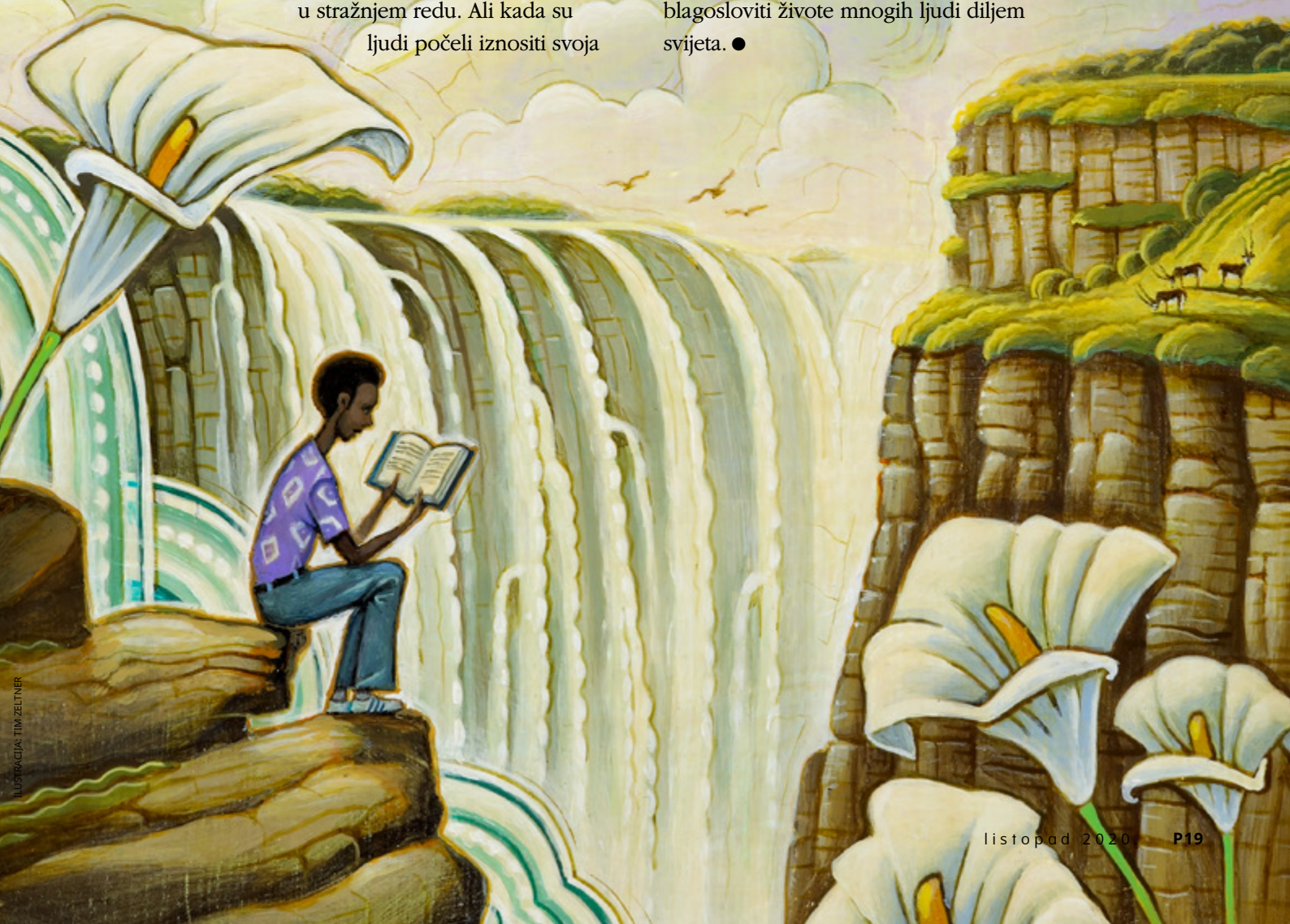
Isprva je bilo teško razumjeti. Ali pročitao sam svjedočanstvo Josepha Smitha iznova više puta. Njegove su riječi dirnule moje srce.

Kasnije me je netko pozvao da dodem u crkvu. U početku mi je bilo neugodno pa sam sjedio u stražnjem redu. Ali kada su ljudi počeli iznositi svoja

svjedočanstva o Spasitelju Isusu Kristu i Mormonovoj knjizi, osjetio sam u sebi nešto divno.

Nedugo nakon toga misionari su došli u moje susjedstvo. Ubrzo sam bio kršten. Više godina kasnije imao sam čast služiti misiju i iznositi evanđelje mnogim drugima.

Crkva je puno narasla u Zimbabveu. Ali još uvijek ima mnogo toga što možemo učiniti kako bismo iznosili evanđelje, bez obzira gdje živimo. Kroz molitvu, proučavanje Svetih pisama i kućnu večer, možete njegovati svoje svjedočanstvo i ostati blizu Nebeskom Ocu. Vaše svjedočanstvo može blagosloviti živote mnogih ljudi diljem svijeta. ●



Vjerni su ljudi slijedili Isusa



Kad je Isus posjetio Nefijce podučio ih je o krštenju i kako uzimati sakrament. Uspostavio je svoju Crkvu.

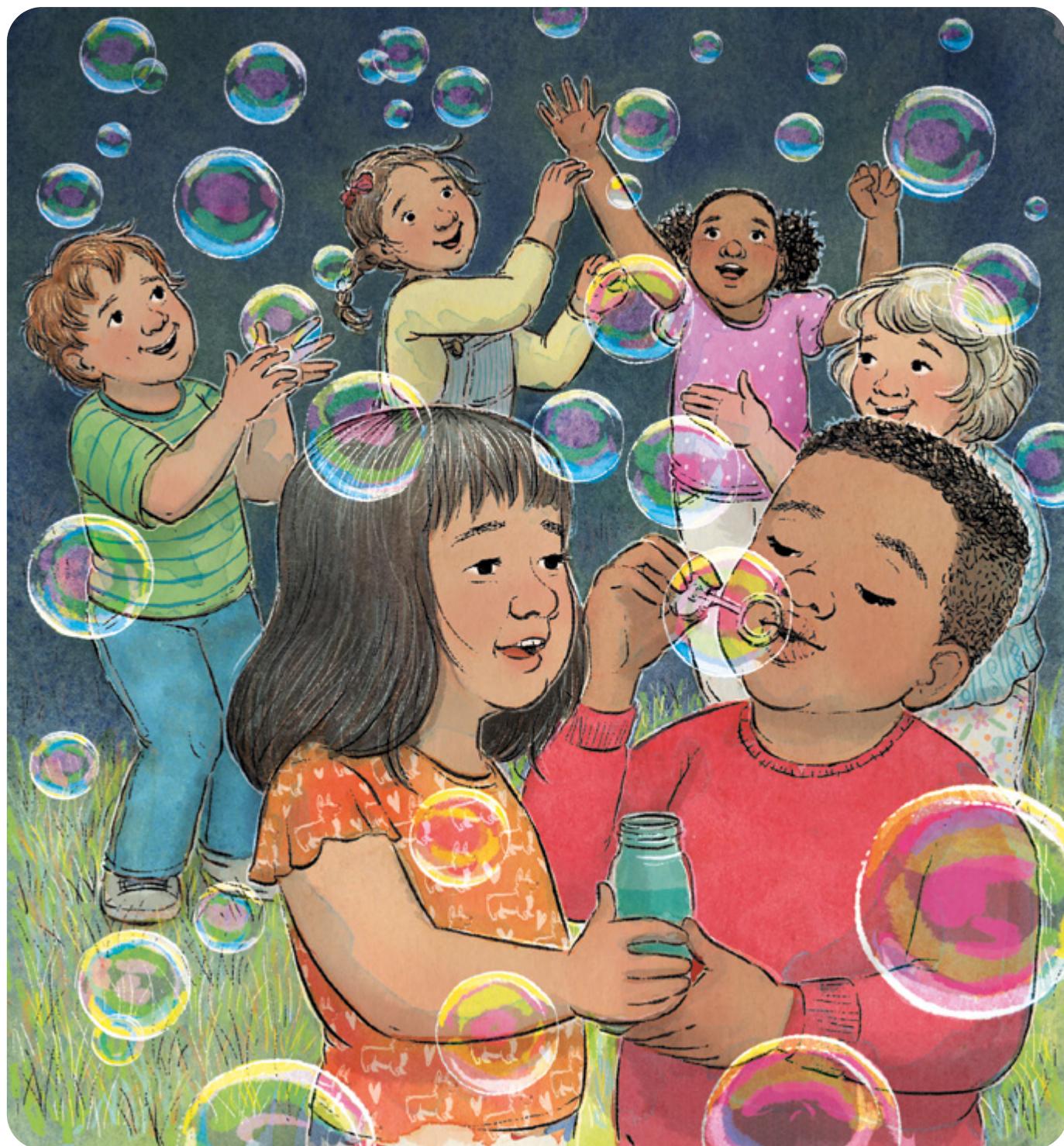


Isus je blagoslovio svako dijete. Anđeli su došli! Isus je iscijelio ljude i molio se za njih. Zatim se vratio na Nebo.

Nakon što je Isus otišao, ljudi su nastavili činiti ono što je podučio. Svi su radili zajedno i dijelili ono što su imali, pa nitko nije bio siromašan. Vođe Crkve blagoslivljali su bolesne.



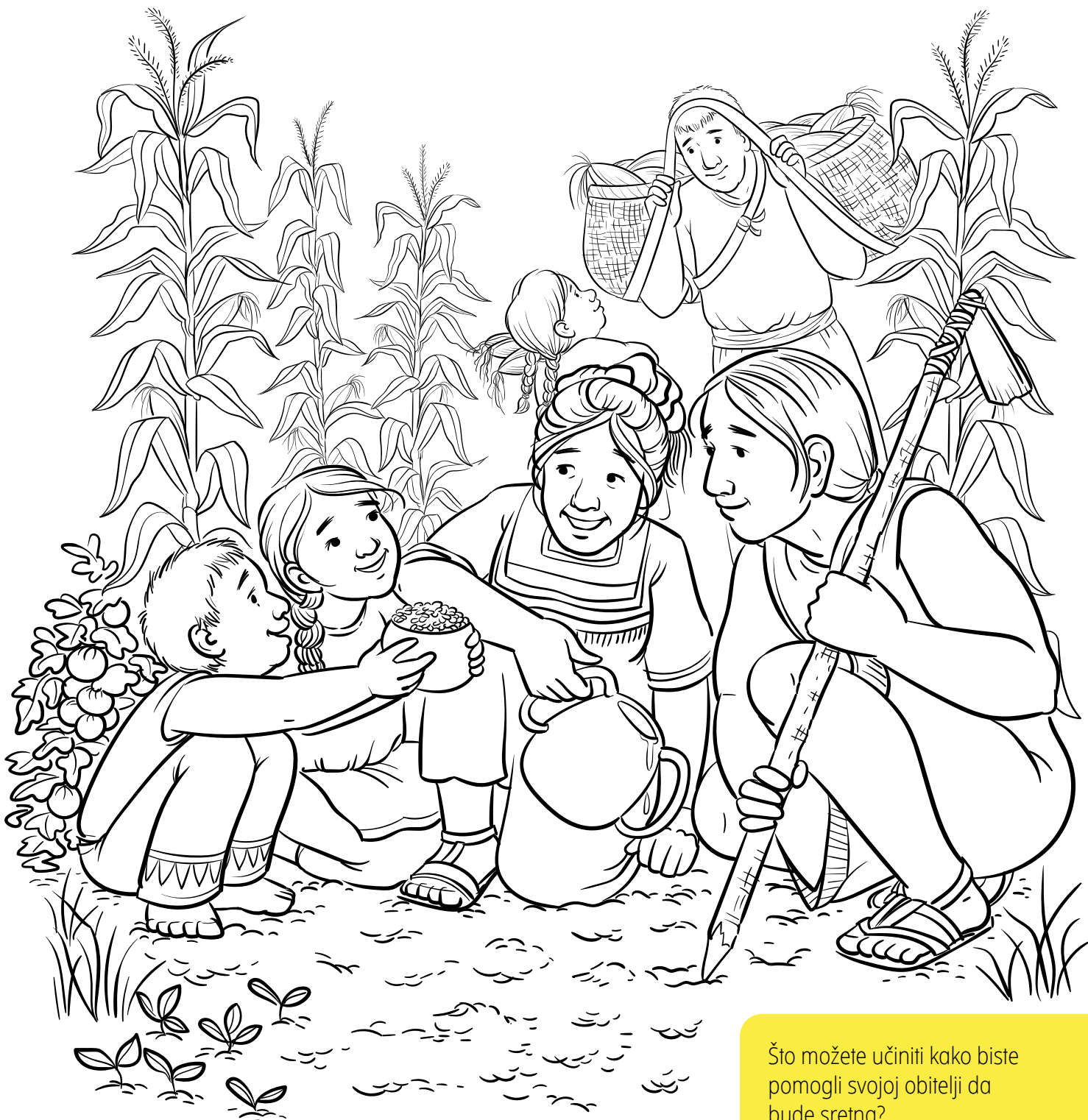
Umjesto prepiranja, ljudi su odabrali slagati se. Svi su slijedili Božje zapovijedi. I bili su sretni jako dugo!



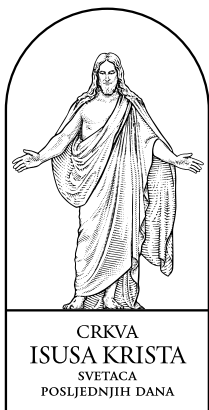
Moj će život biti sretniji kada slijedim Božje
zapovijedi. Mogu dijeliti ono što imam s drugima.
Mogu pomagati ljudima da se slažu. ●

Pročitajte o ovome u 3 Nefiju 17 do 4 Nefija 1.

Ljudi su živjeli sretno



Što možete učiniti kako biste pomogli svojoj obitelji da bude sretna?



Dragi roditelji,

Svako dijete treba biti zaštićeno i zbrinuto. Isus je postavio primjer ovoga u Mormonovoj knjizi, blagoslivljajući svako dijete i moleći se za njega (vidi stranice P20 – 23). Kako možemo blagosloviti i zaštititi djecu koju poznajemo? Evo nekoliko ideja:

- Možemo ih zaštititi fizički i podučiti ih da poštuju tijela drugih ljudi (stranice P12 – 13).
 - Možemo pomoći zaštititi ih duhovno potičući ih da uzimaju sakrament (stranice P2 – 3).
 - Možemo ih podučiti da traže pomoć kada je trebaju (stranice P14 – 15).
- Možete odabrati jednu od ovih poruka da je pročitate zajedno kao obitelj.

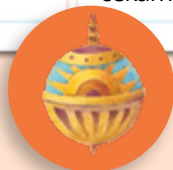
Osigurajte da vaša djeca znaju koliko su voljena!

Mi vas volimo,

Prijatelj

POŠALJITE UMJETNIČKO DJELO ILI ISKUSTVO VAŠEG DJETETA ČASOPISU LIJAHONA

Posjetite stranicu liahona.ChurchofJesusChrist.org i kliknite na »Submit an Article or Feedback«. Ili pošaljite e-poštu na adresu liahona@ChurchofJesusChrist.org zajedno s imenom i dobi svog djeteta, mjestom prebivališta i sljedećom izjavom odobrenja: »I, [umetnite svoje ime i prezime], give permission to The Church of Jesus Christ of Latter-day Saints to use my child's submission in the Church magazines, on Church websites, and social media platforms, and possibly in other Church materials.« (Ja, [umetnite svoje ime i prezime], dajem odobrenje Crkvi Isusa Krista svetaca posljednjih dana da koristi podnesak mog djeteta u crkvenim časopisima, na crkvenim stranicama i platformama društvenih medija, te moguće u drugim crkvenim materijalima.). Jedva čekamo da nam se javite!



Pronađite Lijahonu skrivenu unutra!

SADRŽAJ

- P2** Od Prvog predsjedništva: Sakrament i ja
- P4** Usamljena užina
- P6** Pozdrav s Madagaskara!
- P8** Faneva misionar
- P10** Pametna ideja
- P11** Pokazati i reći
- P12** Reći ne, čuti ne
- P14** Nazovi tatu
- P16** Pezo za desetinu
- P18** Zabavne stvari: Vrijeme za desetinu
- P19** Prijatelj prijatelju: Iznošenje evanđelja
- P20** Priče iz Svetih pisama: Vjerni su ljudi slijedili Isusa
- P23** Stranica za bojanje: Ljudi su živjeli sretno